

STAPLES Pensioenfonds

STAPLES Pensioenfonds

STAPLES Pensioenfonds

STAPLES Pensioenfonds

STAPLES Pensioenfonds

Jaarverslag 2014

Jaarverslag 2014

18e boekjaar

Stichting Pensioenfonds Staples
Statutair gevestigd te Maastricht
(Stichtingenregister Amsterdam 41079169)

Kantooradres:
Hoogoorddreef 62
1101 BE AMSTERDAM

INHOUDSOPGAVE

1	JAARVERSLAG
3	Kerncijfers
4	Personalia
5	Verslag van het bestuur
25	Samenvatting eindrapportage van de visitatiecommissie
26	Verklaring verantwoordingsorgaan
28	JAARREKENING
29	Balans per 31 december
31	Staat van baten en lasten
32	Kasstroomoverzicht
33	Toelichting algemeen
33	Activiteiten
33	Pensioenregeling
34	Toeslagen
34	Financiering en premie
35	Herverzekering
35	Grondslagen voor de financiële verslaggeving
37	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
39	Grondslagen voor resultaatbepaling
40	Grondslagen voor het kasstroomoverzicht
41	Toelichting balans
41	Activa
48	Passiva
50	Overige informatie
50	Beleggingsportefeuille
52	Niet in de balans opgenomen verplichtingen
52	Risicobeheer
59	Toelichting staat van baten en lasten
59	Baten en lasten pensioenactiviteiten
64	Baten en lasten beleggingsactiviteiten
66	Overige informatie
66	Overige gegevens
67	Actuariële verklaring
68	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
72	Verklarende woordenlijst

KERNCIJFERS

	2014	2013	2012	2011	2010
Aantallen					
Deelnemers *)	1.530	1.529	1.762	875	814
Gewezen deelnemers	4.846	5.058	4.886	4.995	5.181
Pensioengerechtigden	4.632	4.614	4.610	4.610	4.594
FLUIT-gerechtigden	30	39	55	74	103
Bedragen in miljoenen euro					
Surplus eigen vermogen	30,7	30,5	-1,4	-41,9	11,6
Technische Voorziening	724,9	647,6	688,2	653,7	610,0
Gehanteerde markt-/rekenrente	1,7%	2,6%	2,3%	2,7%	3,4%
Vereist eigen vermogen	100,6	78,5	98,5	97,5	89,7
Bruto premies en koopsommen	9,1	9,0	9,0	6,5	5,8
Beleggingsopbrengsten (totaal en na kosten)	126,0	-0,1	104,5	27,7	75,6
Uitkeringen (na aftrek van herverzekering)	34,6	34,7	35,2	35,2	35,0
Totaal belegd vermogen **)	856,2	756,6	785,3	709,3	711,3
Beleggingen voor risico van deelnemers	6,4	5,0	4,2	3,8	3,8
Beleggingen voor risico van pensioenfondsen	849,8	751,6	781,1	705,5	707,5
Dekkingsgraad	118,3%	117,0%	114,2%	108,5%	116,6%
Rendementspercentage beleggingen (op basis van balanswaarde):					
- direct beleggingsrendement ***)	2,4%	3,1%	2,7%	2,8%	3,0%
- totaal beleggingsrendement ****)	17,4%	0,2%	15,5%	4,5%	12,0%

*) inclusief de deelnemers met vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid en met ingang van 2012 inclusief de medewerkers van Staples Nederland Retail

**) inclusief de onder activa opgenomen 'vorderingen en overlopende activa', 'liquide middelen' en 'herverzekeringsdeel technische voorziening' en de onder passiva vermelde 'schulden en overlopende passiva' en 'derivaten'

***) voor kosten

****) inclusief ongerealiseerde marktwaarderingen en voor kosten

PERSONALIA

Het bestuur per 1 mei 2015

Benoemd op voordracht van de Raad van Bestuur van Staples Nederland Holding B.V.

Bestuursleden

- ▶ Mr. drs. M.J.M. Haker, voorzitter
Staples Nederland Holding B.V.
- ▶ Mr. M.B.A. Capel, secretaris en plv. voorzitter
Staples Nederland Holding B.V.
- ▶ R.A.L. Monnens
Staples Nederland Holding B.V.
- ▶ Drs. C. Boevé RC
Staples Nederland Holding B.V.

Plaatsvervangende bestuurslid

- ▶ Vacature

Benoemd op voordracht van de COR van Staples Nederland Holding B.V.

Bestuursleden

- ▶ Drs. R.A.P.H. de Wolf RA
Staples Nederland Holding B.V.
- ▶ F.P. Lamein, plv. secretaris
Staples Nederland Holding B.V.

Plaatsvervangende bestuurslid

- ▶ Drs. M. Kraan
Staples Nederland Holding B.V.

Benoemd op voordracht van de Vereniging Gepensioneerden Buhrmann/ CE/Staples (VGB)

Bestuursleden

- ▶ J.C.J. Zwart RA
Pensioengerechtigden
- ▶ H.J. Vader
Pensioengerechtigden

Plaatsvervangende bestuurslid

- ▶ Vacature
Pensioengerechtigden

Verantwoordingsorgaan

Namens de actieve en gewezen deelnemers

- ▶ R. Meijer
- ▶ Ir. G. Altena, secretaris

Namens de gepensioneerden

- ▶ M. Tipker, voorzitter
- ▶ Drs. H. Winkel
- ▶ D. de Rooij

Namens de werkgever

- ▶ Drs. K. Laker RC
- ▶ J. Visser RA

Visitatiecommissie

- ▶ Drs. B.N. Smith RC MGM, voorzitter
- ▶ Drs. J.H.H. Tuijp AAG
- ▶ Drs. L.L.F. Rutgers

Beleggings- en controlecommissie

- ▶ R.A.L. Monnens, voorzitter
- ▶ Mr. drs. M.J.M. Haker, plaatsvervanger
- ▶ H.J. Vader
- ▶ Drs. A. Verkruyssen
- ▶ P.A.H. Martens
- ▶ Drs. B.P.H. Puijn RBA, extern deskundige
- ▶ Drs. M. Iglesias del Sol, extern deskundige
- ▶ Vacature

Accountant

- ▶ Ernst & Young Accountants LLP

Certificerend actuaris

- ▶ Towers Watson Netherlands B.V.

Bestuursbureau

- ▶ P.A.H. Martens, directeur

Adviserend actuaris

- ▶ Towers Watson Netherlands B.V.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Voor u ligt het jaarverslag 2014 van de Stichting Pensioenfonds Staples, opgesteld volgens de bepalingen vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, boek 2, titel 9.

Organisatie

Het bestuur bestaat uit 8 leden, van wie 4 namens de werkgever, 2 namens de werknemers en 2 namens de pensioengerechtigden. Een werkgeverslid treedt op als voorzitter en een ander werkgeverslid is als plaatsvervangend voorzitter aangesteld. Een werkgeverslid is als secretaris aangesteld en een werknemerslid is tot plaatsvervangend secretaris benoemd. Daarnaast zijn er in beginsel 3 plaatsvervangende bestuursleden. Per jaar vinden in de regel 4 bestuursvergaderingen plaats. In 2014 hebben 4 bestuursvergaderingen en 3 studiemiddagen plaatsgevonden.

De dagelijkse uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid wordt verzorgd door de voorzitter, de secretaris en de directeur van het bestuursbureau.

De medewerkers van het bestuursbureau van het pensioenfonds zijn in dienst van Staples Nederland Holding B.V. Het betreft per 31 december 2014 3 personen (2,4 op fulltime basis). De kosten van deze werknemers worden volledig doorbelast aan het pensioenfonds.

Ernst & Young Accountants LLP is als externe accountant aangesteld en Towers Watson Netherlands B.V. als certificerend en adviserend actuaire, waarbij een scheiding in persoon gewaarborgd is.

De uitvoering van de taken op het gebied van de pensioenrecht vaststelling, uitkeringen en financiële administratie zijn uitbesteed aan Blue Sky Group B.V.

De beleggingen voor risico van de deelnemers uit hoofde van de modules Beschikbare Premie en Pensioenplus worden beheerd en geadmistreerd door ABN AMRO Pension Services.

KAS BANK N.V. treedt op als risk manager en het Nederlands Compliance Instituut functioneert als compliance officer.

Belangrijkste ontwikkelingen binnen het pensioenfonds

Aangesloten ondernemingen

Als gevolg van de wijziging van het aandeelhouderschap en de daaronder liggende overeenkomst is de uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering door het pensioenfonds van de pensioenregeling met Tetterode-Nederland B.V. en PSG Holding B.V. per 31 december 2014 beëindigd.

Wijziging in de samenstelling van het bestuur

Na 1 mei 2014 hebben zich de volgende wijzigingen voorgedaan:

- ▶ de heer H.J. Vader is op 26 augustus 2014 benoemd tot bestuurslid;
- ▶ de heer drs. W. van Dijk MTL heeft zijn functie van bestuurslid per 31 december 2014 beëindigd;
- ▶ mevrouw mr. M.B.A. Capel heeft begin januari 2014 tijdelijk de functie van plaatsvervangende voorzitter overgenomen van de heer drs. W. van Dijk MTL.

Op 8 februari 2015 hebben wij afscheid moeten nemen van ons bestuurslid, de heer E.R.R. Heuff, die na een kort ziekbed is overleden.

Wijziging in de samenstelling van de beleggings- en controlecommissie (BCC)

Na 1 mei 2014 en in het begin van 2015 hebben zich de volgende wijzigingen voorgedaan:

- ▶ in verband met de benoeming in het verantwoordingsorgaan heeft de heer J. Visser RA zijn lidmaatschap van de BCC per 1 juli 2014 beëindigd;
- ▶ de heer H. Barbas heeft eind oktober 2014 zijn lidmaatschap van de BCC beëindigd;
- ▶ de heren H.J. Vader en drs. A. Verkruyssen zijn per 1 maart 2015 benoemd tot lid van de BCC.

Beëindiging van de deelnemersraad en wijziging in de samenstelling van het verantwoordingsorgaan

Per 1 juli 2014 is de Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds in werking getreden. De invoering van deze wet had tot gevolg dat de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan in elkaar werden geschoven in het nieuwe verantwoordingsorgaan.

Het nieuwe verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Namens de actieve en gewezen deelnemers

de heer R. Meijer
de heer Ir. G. Altena, secretaris

Namens de gepensioneerden

de heer M. Tipker, voorzitter
de heer drs. H. Winkel
de heer D. de Rooij

Namens de werkgever

mevrouw drs. K. Laker RC
de heer J. Visser RA

Per 1 juli 2014 hebben de heren M.Th. J. Graven en R.W. Prommenschenckel hun lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan neergelegd.

Per 1 juli 2014 is het lidmaatschap van de deelnemersraad beëindigd van mevrouw F.T.W. Groeneveld en de heren H.J. Vader, G.J. van der Kolk, G. Kee, F.Chr. Engelberts en P.F. Lankhout.

Wij danken de voormalige bestuursleden, leden van de beleggings- en controlecommissie, leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de deelnemersraad hartelijk voor de constructieve bijdrage die zij, in enkele gevallen gedurende een lange tijd, aan de ontwikkeling van ons pensioenfonds hebben geleverd.

Governance

Met ingang van 2007 zijn de bepalingen in de Pensioenwet voor goed bestuur en medezeggenschap in werking getreden. Deze bepalingen betreffen het functioneren van het bestuur zelf, zoals zorgvuldigheid, openheid in termen van transparantie van bevoegdheden en beleid, heldere communicatie, toegankelijkheid voor klachten en deskundigheid van het bestuur. Ook in 2014 is hieraan uitvoering gegeven. Dit betreft in het bijzonder het goed functioneren van de deelnemersraad, het

verantwoordingsorgaan en het intern toezicht via de visitatiecommissie.

Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen

Met ingang van 1 juli 2014 is de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen van kracht geworden. Deze wet schrijft onder andere voor dat een keuze moet worden gemaakt voor een van de voorgeschreven bestuursmodellen. De nieuwe wet is voor het pensioenfonds aanleiding geweest tot aanpassing van de statuten en het huishoudelijk reglement.

Als gevolg van de gewijzigde wetgeving en een mogelijke opzegging van de uitvoeringsovereenkomst door de werkgever per 31 december 2014 is door het pensioenfonds een onderzoek gedaan naar de mogelijke toekomst van ons fonds. Als resultaat van dit onderzoek en de vervaardigde kwetsbaarheidsmatrix is besloten om het reeds bestaande paritaire bestuursmodel waarin zowel de werkgever, de werknemers en de pensioengerechtigden zijn vertegenwoordigd, voort te zetten hetgeen binnen de wettelijke kaders past. Bijkomend gevolg was dat het bestuur hierdoor niet van samenstelling hoeft te veranderen.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan waarin eveneens de werkgever, de werknemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden zijn vertegenwoordigd is wel enigszins aangepast, zie hierboven aangegeven.

Voor de invulling van het Intern Toezicht hebben wij gekozen voor een jaarlijkse visitatie door de visitatiecommissie. Het Intern Toezicht behelst het kritisch beoordelen van het functioneren van (het bestuur van) het pensioenfonds door onafhankelijke deskundigen.

Deelnemersraad

In de eerste helft van 2014 is de deelnemersraad in totaal 2 maal bijeen geweest en is over de volgende onderwerpen advies gegeven:

- ▶ Aanpassing van de statuten en het huishoudelijk reglement
- ▶ Vaststelling van het jaarverslag 2013
- ▶ Aanpassing van de Actuariële- en bedrijfstechnische nota
- ▶ Samenstelling van het nieuwe verantwoordingsorgaan

Verantwoordingsorgaan

De invoering van de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen heeft tot gevolg dat de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan per 1 juli 2014 in elkaar zijn geschoven in het nieuwe verantwoordingsorgaan.

Het nieuwe verantwoordingsorgaan heeft op grond van de nieuwe regels ruimere taken en bevoegdheden dan de oude deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan. Aan de leden van het nieuwe verantwoordingsorgaan worden zwaardere eisen gesteld dan die voor de deelnemersraad golden. Er wordt dan ook aandacht besteed aan een goed opleidingsprogramma. Aan de diverse partijen is gevraagd om de leden voor het nieuwe verantwoordingsorgaan kandidaat te stellen. Het bestuur heeft de kandidaten getoetst aan het functieprofiel en heeft in de vergadering van 16 juni 2014 geconstateerd dat er geen belemmeringen zijn om de betreffende kandidaten te benoemen tot lid van het nieuw samengestelde verantwoordingsorgaan.

Gedurende het jaar 2014 is het verantwoordingsorgaan in de oude en nieuwe samenstelling 4 maal bijeengekomen. Hierbij zijn het jaarverslag 2013, de stand van zaken rond een aantal actuele onderwerpen en het functioneren van het nieuwe verantwoordingsorgaan aan de orde gekomen.

Visitatiecommissie

Gedurende de maanden februari en maart 2015 heeft de derde visitatie plaatsgevonden. De eindrapportage is op 28 mei 2015 behandeld door het bestuur. Een korte samenvatting van de bevindingen is in dit jaarverslag opgenomen. Aan de hand van de aanbevelingen heeft het bestuur een actielijst samengesteld waarvan de voortgang dit najaar zal worden besproken met de visitatiecommissie.

Compliance

Onze compliance officer heeft in de rapportage over de naleving van de Gedragscode over de periode 1 januari tot en met 31 december 2014 geconstateerd dat geen van de verbonden personen en de insiders in strijd met de Gedragscode heeft gehandeld. Naast de geactualiseerde Gedragscode is als onderdeel

van het Integriteitsbeleid de “Regeling Misstanden” van kracht. Door de toepassing van de Compliance Chart wordt er regelmatig een update gegeven van de status van de diverse onderdelen die deel uitmaken van het Integriteitsbeleid.

Herstelplan

Het pensioenfonds heeft ingevolge artikel 138 van de Pensioenwet destijds een langetermijnherstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) ingediend. Het herstelplan is erop gericht dat binnen 15 jaar het reservetekort wordt opgeheven en het pensioenfonds weer beschikt over het vereist eigen vermogen. Het pensioenfonds heeft ingevolge artikel 140 van de Pensioenwet destijds een kortetermijnherstelplan bij DNB ingediend. Het herstelplan is erop gericht dat binnen een termijn van vijf jaar het dekkingstekort wordt opgeheven en het pensioenfonds weer beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen. De hersteltermijn vangt aan op 1 januari 2009. Er wordt uitgegaan van bestaand premiebeleid, toeslagenbeleid en beleggingsbeleid.

Door een voorzichtig herstel van de financiële markten is het herstel van de dekkingsgraad beter verlopen dan in de herstelplannen was aangenomen. Het dekkingstekort is dan ook binnen de gestelde termijn opgeheven.

In de periode van eind september 2013 tot en met 31 maart 2014 was de dekkingsgraad gedurende 3 achtereenvolgende kwartalen hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Als gevolg hiervan is het pensioenfonds met ingang van 1 april 2014 ‘uit herstel’. Het herstelplan van 2009 is dan ook niet meer van toepassing.

Communicatie

Evenals in de afgelopen jaren hebben de actieve deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht en de gepensioneerden een Pensioenoverzicht ontvangen. Het vereenvoudigde “Jaarverslag in het kort 2013” is wederom goed ontvangen. Dit geldt ook voor de verzendbrief met aan de achterzijde het ‘Jaarverslag 2013 in een notendop’. In 2015 zal er naast het formele “Jaarverslag 2014” weer een “Jaarverslag in het kort 2014” met inbegrip van de notendop worden samengesteld.

In november 2014 is het driejaarlijkse tevredenheidsonderzoek onder actieve deelnemers en de gepensioneerden uitgevoerd. De resultaten zijn in de maand mei 2015 aan de betrokkenen gecommuniceerd. Over de respons van circa 35% van de gepensioneerden zijn wij zeer verheugd, terwijl de circa 12% van de actieve deelnemers ons enigszins is tegengevallen. De waardering van de diverse communicatie uitingen wordt uitgedrukt in rapportcijfers die variëren van een 7,1 tot een 8,1. Op de gemaakte op- en aanmerkingen is zoveel mogelijk door het pensioenfonds een reactie gegeven. Daarnaast is aan iedereen een overzicht van de veelgestelde vragen met een bijbehorend antwoord verstrekt. Wij hebben geconstateerd dat zowel de actieve deelnemers als de gepensioneerden het lezerspanel zinvol vinden. Een aantal van hen heeft te kennen gegeven om aan het lezerspanel te willen deelnemen.

Wij willen nogmaals iedereen bedanken voor de geleverde bijdrage. Dit biedt ons de gelegenheid om de communicatie nog verder te verbeteren.

In verband met de beperking van het fiscale kader voor de opbouw van de pensioenaanspraken zijn alle actieve deelnemers begin december geïnformeerd over de omzetting van de pensioenleeftijd van 65 in 67 jaar. De opgaven van de gevolgen van deze omzetting zijn eind april 2015 aan de actieve deelnemers gezonden.

Vooruitlopend op de invoering van de aangepaste pensioencommunicatie wetgeving is er een start gemaakt met het uitrollen van Pensioen 1-2-3, de vernieuwde samenvatting van de pensioenregeling.

Geschiktheid

De geschiktheid van pensioenfondsbesturen is al verschillende jaren een onderwerp dat in de belangstelling staat. In de bestaande regelgeving is het een uitgangspunt dat een bestuur als geheel ten minste voldoende deskundig moet zijn op de zeven door De Nederlandsche Bank (DNB) geformuleerde aandachtsgebieden. Pensioenfondsen moeten daarnaast over een geschiktheidsplan beschikken. In dit plan is vastgelegd op welke wijze de gewenste geschiktheid bevorderd en gewaarborgd wordt. In het plan zijn de zogenoemde 'eindtermen' opgenomen waar een bestuurder aan moet voldoen.

In deze eindtermen wordt een onderscheid gemaakt tussen kennis en oordeelsvorming. Bij wijze van handreiking zijn in het plan van aanpak ook normen voor andere functionarissen aangegeven, zoals voor leden van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan. Deze normen zijn afgeleid van de eindtermen. Daarnaast voorziet het plan in de ontwikkeling van methoden voor toetsing van deskundigheid en certificering van opleidingen.

Het geschiktheidsplan is geactualiseerd. De voor een aantal (plaatsvervangende) bestuursleden opgestelde opleidingsplannen zijn inmiddels uitgevoerd. Daarmee is het benodigde kennisniveau op het vereiste peil gebracht. De nieuwe (plaatsvervangende) bestuursleden en de leden van het verantwoordingsorgaan maken gebruik van de opleidingsmogelijkheden van de door DNB erkende Towers Watson Academy en de Stichting Pensioen Opleidingen (SPO).

Toezicht

De Nederlandsche Bank

Het bestuur onderschrijft de noodzaak van goed extern toezicht op de pensioensector en hecht veel waarde aan een goede, open relatie met haar toezichthouder(s). Het bestuur stelt dan ook regelmatig contact met De Nederlandsche Bank (DNB) op prijs. Op grond van de wettelijke voorschriften zijn het jaarverslag en de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN) ter kennis gebracht aan DNB. Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van de verschillende circulaire van DNB en daaraan uitvoering gegeven. Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In het voorjaar van 2013 heeft DNB een beleggingsonderzoek uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is om een beter inzicht te krijgen in de toereikendheid van de beheersomgeving van het pensioenfonds met betrekking tot de beleggingen. Daarbij wordt het pensioenfonds beoordeeld op het gebied van beleid, selectie, monitoring en governance rond de beleggingsportefeuille. De voorlopige bevindingen zijn

in het voorjaar van 2014 met DNB besproken. Aan de hand van de definitieve bevindingen is een Plan van aanpak gemaakt. De uitvoering hiervan is in het najaar van 2014 gestart en zal in de loop van 2015 worden afgerond.

Wij hebben de resultaten van de door ons in het voorjaar van 2014 uitgevoerde kwetsbaarheidsanalyse aan DNB gestuurd. De door ons pensioenfonds ontwikkelde kwetsbaarheidsmatrix wordt ieder halfjaar door ons geactualiseerd.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de wijze waarop wij communiceren. Ons communicatiebeleid is vastgelegd in het communicatieplan. Dit plan is aangepast aan de actuele ontwikkelingen in 2014. De actuele dekkinggraad wordt maandelijks vermeld op onze internetsite.

De nieuwe deelnemers hebben de startbrief binnen de gestelde termijn ontvangen. Dit geldt ook voor de stopbrief bij de beëindiging van het deelnemerschap. Voor de deelnemers aan de beschikbare premiereregeling en de per 1 januari 2008 bevroren module Pensioenplus is op een juiste wijze uitvoering gegeven aan onze zorgplicht met betrekking tot de toetsing van de actuele beleggingsmix aan de gewenste mix op basis van het betreffende beleggingsprofiel.

In het voorjaar van 2014 heeft de AFM bij ons pensioenfonds een onderzoek naar de informatieverstrekking bij de ingang van het pensioen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd in de brief van 16 juli 2014. Een aantal door de AFM gedane aanbevelingen zal worden betrokken in het traject 'Herziening brieven' dat door onze pensioenuitvoerder in het voorjaar van 2015 wordt uitgevoerd.

Dekkingsgraad

De dekkinggraad op grond van het Financiële Toetsingskader (FTK) bedraagt ultimo 2014 118,3%. Het vermogen is € 131,3 miljoen hoger dan de technische voorziening (TV). Volgens het FTK bedraagt het vereiste eigen vermogen ultimo 2014 € 100,6 miljoen. Gelet op de richtlijnen van DNB is er ultimo 2014 geen sprake van een reservetekort.

Klachten- en geschillenregeling

In de klachten- en geschillenregeling van het pensioenfonds is vastgelegd dat een belanghebbende een klacht kan indienen. Dit kan als de betrokkene het niet eens is met de wijze waarop de statuten of het pensioenreglement worden toegepast of van mening is onjuist behandeld te zijn. De klachtenregistratie van het pensioenfonds betreft niet alleen formele klachten, maar ook kritische vragen en signalen van belanghebbenden. Een klacht wordt in eerste instantie behandeld door de administrateur van het pensioenfonds, waarna beroep bij het bestuur mogelijk is. Als een klager het niet eens is met het oordeel van het bestuur, kan de betrokkene zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van de gang naar de rechter. In 2014 is er één formele klacht ingediend en afgehandeld.

Toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van het CBS-loonindexcijfer ("CAO-lonen per maand, inclusief bijzondere beloningen, van particuliere bedrijven"). Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van het CBS-prijnsindexcijfer ("CPI voor alle huishoudens, afgeleid").

Situatie per 1 januari 2014

In de bestuursvergadering van 16 december 2013 heeft het bestuur besloten een voorlopige toeslag te verlenen aan de:

- ▶ **actieve deelnemers**
van 0,99% over de per 31 december 2013 opgebouwde pensioenen. Deze toeslag komt gedeeltelijk voor rekening van de aangesloten ondernemingen.
- ▶ **gewezen deelnemers**
van 0,33% over de per 31 december 2013 opgebouwde pensioenen.
- ▶ **pensioengerechtigden**
van 0,33% over de per 31 december 2014 uit te keren pensioenen.

Situatie per 1 januari 2015

In de bestuursvergadering van 15 december 2014 heeft het bestuur besloten een toeslag te verlenen aan de:

► **actieve deelnemers**

van 1% over de per 31 december 2014 opgebouwde pensioenen. Deze toeslag komt gedeeltelijk voor rekening van de aangesloten ondernemingen.

► **gewezen deelnemers**

van 0,28% over de per 31 december 2014 opgebouwde pensioenen.

► **pensioengerechtigden**

van 0,28% over de per 31 december 2014 uit te keren pensioenen.

De bovengenoemde toeslagpercentages volgen uit de toepassing van de beleidstaffel vermeld op pagina 34 onder "Toeslagen".

In de jaren 2010 tot en met 2015 zijn de volgende toeslagen verleend.

	Actieve deelnemers		Gewezen deelnemers/pensioengerechtigden	
	verleende toeslag	stijging loonindex	verleende toeslag	stijging prijsindex
1-1-2015	1%	1,21%	0,28%	0,75%
1-1-2014	0,99%	0,99%	0,33%	0,90%
1-1-2013	1%	1,71%	0,45%	2,03%
1-1-2012	1%	1,58%	0%	2,33%
1-1-2011	0,64%	0,64%	0,35%	1,38%

Code Pensioenfondsen

Met ingang van 1 januari 2014 is de Code Pensioenfondsen van kracht geworden. De Code is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'.

De Code treedt in de plaats van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur uit 2005.

Ons pensioenfonds volgt de normen die zijn neergelegd in de Code daar waar dat mogelijk is, maar wijkt af waar dat noodzakelijk of gewenst wordt geacht. Een belangrijk principe van de Code Pensioenfondsen is 'comply or explain' ('pas toe of leg uit'). Dat betekent dat waar afgeweken wordt c.q. niet wordt voldaan in de strikte zin van de Code Pensioenfondsen het pensioenfonds hierover verantwoording aflegt in het Jaarverslag.

Ons pensioenfonds voldeed op het moment dat de Code Pensioenfondsen van start is gegaan niet aan alle normen met betrekking tot "diversiteit". Meer specifiek betreft dit voor het bestuur de norm 68 en voor het verantwoordingsorgaan de normen 67 en 68.

De norm 67 schrijft voor: In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zitten minste één man en één vrouw. De norm 68 schrijft voor: In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zit ten minste één lid boven en één lid onder de veertig jaar.

Diversiteit binnen de organen van ons pensioenfonds wordt nadrukkelijk nagestreefd vanuit het besef dat het de horizon van het bestuur en het verantwoordingsorgaan verbreedt en de kwaliteit verbetert. Dat brengt een completer bestuur en een betere verantwoordingsfunctie met zich mee. Het diversiteitsbeleid is daarmee een kernelement in de samenstelling van de organen van ons pensioenfonds.

Bij de samenstelling en de opvolging van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, maar ook op sleutelposities binnen de uitvoeringsorganisatie, wordt daarom naast de dimensie professioneel gedrag (vereiste geschiktheid en competenties), gestreefd naar een verscheidenheid aan vaardigheden, achtergronden, opleiding, zienswijzen en persoonlijkheden. Dit streven is in beginsel breder

dan de diversiteit zoals beschreven in de Code Pensioenfondsen waarin diversiteit met name wordt vertaald naar geslacht en leeftijd.

Gedurende het jaar 2014 is in het bestuur een vacature ontstaan. De vervulling daarvan heeft niet geleid tot een andere invulling met betrekking tot de norm 68 zijnde één lid onder de veertig jaar, dan bij de start van de Code Pensioenfondsen. Bij de invulling van toekomstige vacatures zal diversiteit in de zin van tenminste één lid onder de veertig jaar nadrukkelijk nagestreefd worden.

In het verantwoordingsorgaan is per 1 juli 2014 aan aantal vacatures ontstaan. Bij de invulling daarvan is zoveel als mogelijk rekening gehouden met het diversiteitsbeleid

van ons pensioenfonds, zoals hierboven kort beschreven. De invulling heeft ertoe geleid dat er wordt voldaan aan de normen 67 en 68, zijnde ten minste één man en één vrouw en één lid jonger dan veertig jaar.

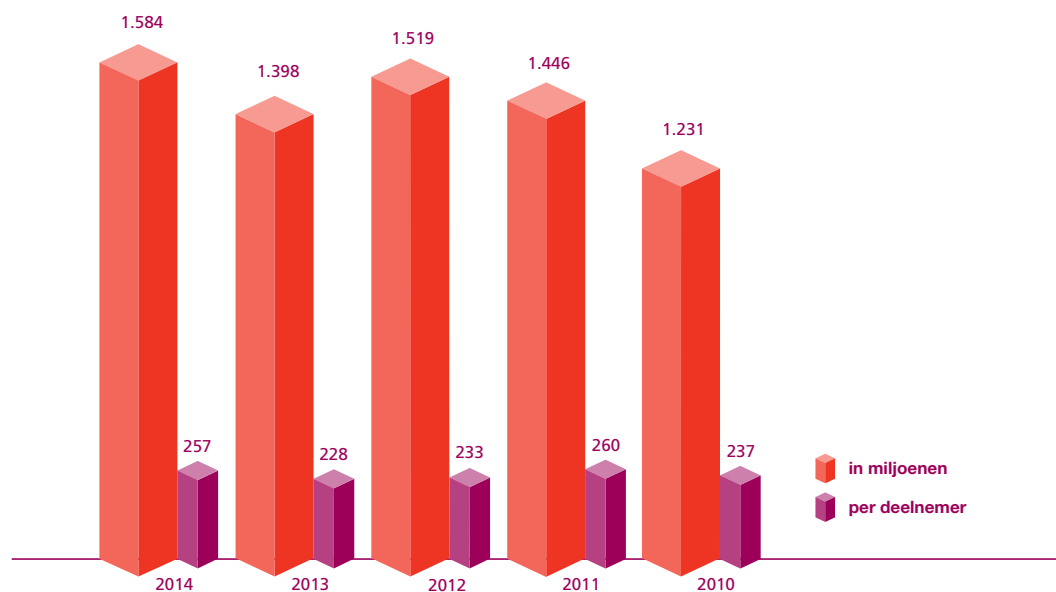
Financiering en premie

De zuivere kostendekkende premie voor 2014 bedraagt € 9,119 miljoen. Het verschil tussen de zuivere kostendekkende premie en de ontvangen feitelijke premie wordt veroorzaakt door de mutaties in de loop van 2014.

Kosten

De kosten worden gesplitst in kosten voor de pensioenuitvoering en kosten voor vermogensbeheer.

PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN

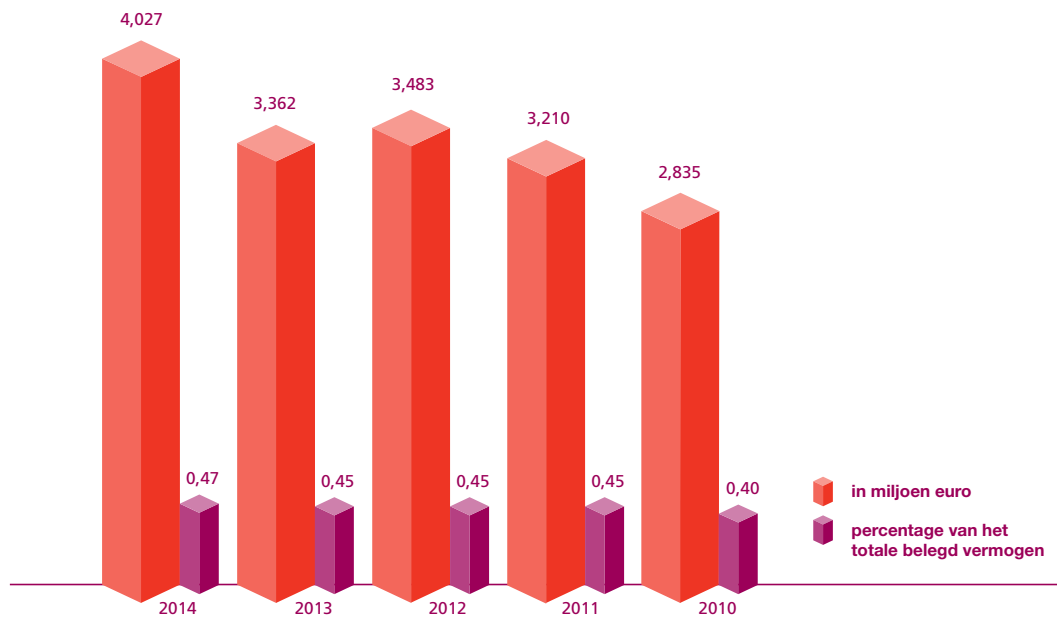


Pensioenuitvoeringskosten

De totale kosten voor de pensioenuitvoering zijn € 1,584 miljoen, dit is circa 0,22% van de verplichtingen (2013: € 1,398 miljoen respectievelijk circa 0,22%). Deze kosten bedragen per deelnemer voor 2014 € 257,00 (2013: € 228,00). De kostenstijging per deelnemer is met name veroorzaakt door de extra kosten verbonden aan de

uitvoering van de wijzigingen in de wetgeving en de daar gekoppelde opleidingen voor de bestuursleden en de leden van het nieuwe verantwoordingsorgaan. Volgens de aanbevelingen van de Pensioenfederatie wordt een deelnemer gedefinieerd als zijnde een actieve deelnemer en een gepensioneerde.

KOSTEN VERMOGENSBEHEER,
EXCL. TRANSACTIEKOSTEN



Kosten vermogensbeheer

De kosten voor vermogensbeheer exclusief de transactiekosten bedragen in totaal € 4,027 miljoen, dit is circa 0,47% van het totaal belegd vermogen (2013: € 3,362 miljoen respectievelijk circa 0,45%). Deze kostenstijging is voor een groot gedeelte een direct gevolg van de stijging van het belegde vermogen.

De transactiekosten bedragen in totaal € 0,870 miljoen, dit is circa 0,10% van het totaal belegd vermogen (2013: € 1,054 miljoen respectievelijk circa 0,14%).

Pensioenreglement en statuten

Het pensioenreglement is per 1 januari 2014 aangepast in verband met de wettelijke verplichting om het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen te maximaleren.

Als gevolg van de invoering van de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen zijn de statuten en het huishoudelijk reglement op 1 juli 2014 aangepast.

Pensioengerechtigden en uitkeringen

	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal pensioen- en FLUIT-gerechtigden per 31 december					
FLUIT-gerechtigden	30	39	55	74	103
Ouderdomspensioen	2.994	2.950	2.930	2.888	2.821
Partnerpensioen	1.529	1.548	1.557	1.590	1.627
Wezenpensioen	24	24	24	26	29
Arbeidsongeschiktheidspensioen	85	92	99	106	117
	4.662	4.653	4.665	4.684	4.697
Uitkeringen na aftrek van herverzekering (x 1 miljoen euro)					
Ouderdomspensioen	25,45	25,76	26,29	26,10	26,61
Nabestaandenpensioen	8,35	8,18	8,22	8,36	7,62
Wezenpensioen	0,07	0,07	0,08	0,09	0,08
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,34	0,31	0,30	0,39	0,41
Andere uitkeringen	0,37	0,34	0,30	0,28	0,24
Netto uitkeringen	34,58	34,66	35,19	35,22	34,96

Risicobeheer

Het bestuur heeft haar beleid verwoord in de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN).

De risico's die daarin genoemd worden zijn:

1. Beleggingsrisico's
 - Marktrisico
 - Rentemismatchrisico
 - Valutarisico
 - Kredietrisico
2. Verzekeringstechnische risico's
3. Omgevingsrisico
4. Operationele risico's
 - Uitbestedingsrisico
 - IT-risico
 - Integriteitsrisico
 - Juridisch risico

Hierna volgt een nadere toelichting op de voornaamste risico's die door het bestuur zijn onderkend, alsmede op het beleid van het bestuur voor het beperken van de:

1. Beleggingsrisico's
2. Verzekeringstechnische risico's
3. Operationele risico's.

Beleggingsrisico's

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat er door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen

worden gewaardeerd op marktwaarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten.

Het marktrisico wordt beheerst door het aanbrengen van een goede spreiding binnen de portefeuille (zogenaamde diversificatie). Ten minste éénmaal per jaar vindt een gedetailleerde risico/rendementsanalyse plaats van de beleggingsportefeuille.

Rentemismatchrisico

Het rentemismatchrisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden (voornamelijk obligaties) en de technische voorziening. De rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille obligaties. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de technische voorziening, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille obligaties. Het rentemismatchrisico is voor circa 60% afgedekt.

Valutarisico

Het fonds belegt ook buiten het eurogebied, waardoor het pensioenfonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro. Om dit niet renderende risico te beperken, dekt het fonds alle vastrentende beleggingen in vreemde valuta af naar de euro. Voor alle overige beleggingen wordt in de regel de Amerikaanse dollar, het Britse pond, de Japanse yen, de Zwitserse frank, de Canadese dollar, de Australische dollar en de Hong Kong dollar in de meeste gevallen voor 50% afgedekt naar de euro. Hierbij worden de beleggingen in opkomende markten en het Verre Oosten (exclusief Japan) gezien als beleggingen in Amerikaanse dollars.

Kredietrisico

Het pensioenfonds sluit contracten af met tegenpartijen. Hierdoor loopt het pensioenfonds een risico, indien deze tegenpartijen hun verplichtingen tegenover het pensioenfonds niet nakomen. Het tegenpartijrisico verbonden aan de inzet van afgeleide financiële instrumenten wordt op marktconforme wijze beheerst door het leveren van onderpand bij bepaalde marktbevingen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van verschillende tegenpartijen met een goede reputatie waardoor dit risico wordt beperkt.

Verzekeringstechnische risico's

Het belangrijkste verzekeringstechnische risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de Technische Voorziening (TV). Met ingang van 2014 heeft het pensioenfonds de TV berekend op basis van de zogenaamde prognose-tafel AG 2014-2064 met correcties voor ervaringssterfte. Hierdoor wordt rekening gehouden met de jongste inzichten met betrekking tot de toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Operationele risico's

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

De beheersing van het risico wordt vergroot door de ISAE 3402-rapportage die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders heeft ontvangen.

Voor een nadere toelichting op de risico's en het beheersingsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Risicobeheer van de jaarrekening.

Beleggingen

Inleiding

Het verloop van de economische ontwikkelingen en het sentiment op de financiële markten werden sterk beïnvloed door de geopolitieke gebeurtenissen in Oekraïne en het Midden-Oosten. Dat alles resulteerde in een neerwaartse herziening van de voor 2014 verwachte groei, waarbij de conjunctuursituatie echter sterk verschilt tussen de regio's. De gebeurtenis van het tweede halfjaar blijft ongetwijfeld de pijlsnelle daling van de olieprijs, die in zes maanden met de helft is gedaald. Een vat Brent-aardolie sloot het jaar af onder de 60 US-dollar.

Verenigde Staten

Toen aan het begin van het jaar de begrotingsperikelen in de Verenigde Staten voorbij waren, verschoof de aandacht naar het monetaire beleid. De ISM-index die het vertrouwen van inkoopmanagers meet, steeg van 55 in juni naar 59 in augustus, het hoogste peil sinds

begin 2011, om zich vervolgens te stabiliseren. En volgens diezelfde indicator noteert de activiteit in de dienstensector zijn sterkste expansie sinds midden 2005. De daling van de olieprijs ondersteunde het vertrouwen. Ook de vastgoedmarkt heeft een herstel ingezet. In het licht van deze zeer solide gegevens kan het vreemd lijken dat op de arbeidsmarkt, waar er vooral aan het einde van het jaar een sterke creatie van banen was en waar de werkloosheid gestaag is afgenomen (5,8% in november), de loonstijgingen zo beperkt zijn gebleven. Deze ontwikkeling weerspiegelt volgens Janet Yellen, voorzitter van de Fed, de zwakte van de arbeidsmarkt en is ook de reden waarom de inflatie weer onder het streefcijfer op lange termijn van 2% is gezakt. Tegen deze relatief evenwichtige achtergrond heeft de Amerikaanse Centrale Bank haar aankopen van activa in het kader van haar beleid voor kwantitatieve versoepeling verder afgebouwd. Eind oktober werd het programma volledig stopgezet, maar de basisrente zal nog een hele tijd laag worden gehouden. De beslissingen zullen ook in de toekomst afhangen van de ontwikkeling van de economische indicatoren en van de vooruitzichten voor de groei en inflatie.

Europa

Hoewel de Europese PMI indicator, die het vertrouwen van inkoopmanagers meet, in april 2014 tot het hoogste peil van de afgelopen drie jaar was geklommen stagneerde in het tweede kwartaal de economische groei (na de reeds tegenvallende groei van amper 0,2% in het eerste kwartaal). In het derde kwartaal was er opnieuw een zeer bescheiden groei van 0,2%. Vanaf de lente daalden de PMI-indices om het jaar af te sluiten op het laagste peil sinds de zomer van 2013. Bovendien verschillen de economieën in de landen van de zone fors. Italië is in recessie, Spanje boekt een bevredigende economische groei, de Franse economie noteert een wat artificiële opleving in het derde kwartaal en de Duitse economie stabiliseerde zich na een solide eerste kwartaal. De bezorgdheid over de situatie in Oekraïne en de gevolgen van het Russisch embargo hebben de investeringen beperkt en het vertrouwen aangetast. Dat kwam het duidelijkst tot uiting in Duitsland, dat aanzienlijke economische en commerciële banden met Oost-Europa heeft. Hoewel de eurozone als geheel aan de recessie is ontsnapt, blijft de groei zwak en kwetsbaar, wat bijdroeg tot de afname van de inflatie.

Op jaarbasis is de index van de consumptieprijzen gedaald van 0,7% in januari naar 0,3% in november. Hoewel een deel van deze daling kan worden toegeschreven aan de lage prijzen van de energieproducten, blijft het een zorgwekkend element, omdat het de deflatieverwachtingen kan aanwakkeren, wat het herstel van de activiteit nog moeilijker zou maken. Om die trend te keren, heeft de ECB nieuwe maatregelen genomen om haar monetaire beleid verder te versoepelen en de kredietverstrekking aan de privésector te ondersteunen. De ECB blijft ook aangeven dat zij klaarstaat om nog meer te doen indien nodig.

Japan

De Japanse economie blijft beïnvloed worden door het 'Abenomics'-beleid dat is ingevoerd door de regering van Shinzo Abe, sinds eind 2012 de premier van Japan. De economische groei van het eerste en tweede kwartaal was zeer wisselvallig. De aankopen in de aanloop naar de btw-verhoging van 1 april hebben de economie een boost bezorgd, en daarop volgde logischerwijs een inkrimping. De activiteit van de maaksector herstelde tijdens de zomer. Het gedrag van de consumenten oogt echter aarzelender en de Japanse economie heeft het moeilijk om de schok van de btw-verhoging te boven te komen. Uit de nationale rekeningen van het derde kwartaal bleek dat Japan in een recessie was beland, wat Shinzo Abe ertoe aanzette het parlement te ontbinden en vervroegde verkiezingen uit te schrijven voor 14 december. De regeringscoalitie kwam versterkt uit de verkiezingen. Shinzo Abe heeft goed gegokt en hij heeft nu de handen vrij om zijn economisch beleid een versnelling hoger te schakelen en ook sterker aan structurele hervormingen te werken, vooral op de arbeidsmarkt. Dat is een broodnodige ingreep, want de lonen volgen de versnelling van de inflatie niet (die gestegen is van 1,4% op jaarbasis in januari naar 2,4% in november, door de daling van de yen en de gestegen belastingdruk). Eind december kondigde de regering een nieuw plan voor de ondersteuning van de economie aan (kredieten aan plaatselijke overheden, hulp voor gezinnen met bescheiden inkomen), waarvan de impact echter beperkt lijkt.

Opkomende markten

Gedurende het hele jaar zijn de economische indicatoren (groei, industriële productie, detailverkoop, investeringen)

teleurstellend gebleven. De verbetering die werd ingezet van april tot september heeft zich daarna niet doorgezet. Bovendien laten de verschillende regio's een zeer uiteenlopende groei zien, een ontwikkeling die nog versterkt is door de abrupte val van de olieprijs tijdens de tweede helft van het jaar. Het Internationaal Monetair Fonds heeft zijn verwachtingen neerwaarts bijgesteld en gaat nu uit van een economische groei in de ontwikkelingslanden van slechts ruim 4% in 2014 en van 5% in 2015. De Chinese economie klimt geleidelijk verder naar een nieuwe kruissnelheid, met een groei die zou moeten uitkomen op 7%, maar de autoriteiten lijken nog niet van plan dit officieel te maken. Rusland gaat niet alleen gebukt onder de gevolgen van zijn positie als aardolieproducent, maar ook onder de Oekraïense crisis en de Westerse sancties tegen het land. De val van de roebel heeft een aantal andere opkomende valuta's meegesleurd (vooral Indiase roepie, Braziliaanse real en Turkse lire). De snelle ingrepen van de monetaire autoriteiten en de verwezenlijkte structurele inspanningen (vooral in Azië) beginnen echter vruchten af te werpen.

Monetair beleid

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft haar basisrente verlaagd in juni en september (de herfinancieringsrente bedraagt nu 0,05%, de marginale leenfaciliteit 0,30% en de depositeurrente -0,20%). Zij heeft een nieuw instrument aan haar arsenaal toegevoegd: de TLTRO (Targeted longer-term refinancing operations, gerichte herfinancieringstransacties op langere termijn), die bedoeld zijn om de bankleningen aan de niet-financiële privésector te versterken. Op 4 september werden nog meer maatregelen aangekondigd om het krediet te ondersteunen en de deflatieverwachtingen in te dammen. In dat verband is de ECB begonnen met de aankoop van door vermogen gedekte effecten, tot nu toe voor een totaalbedrag van 1,7 miljard euro, en asset backed obligaties (voor 30 miljard euro). Dit blijven echter bescheiden bedragen, net als de 212 miljard die in totaal is toegewezen aan de twee TLTRO-operaties tijdens het jaar. Gelet op het feit dat de ECB “ernaar streeft haar balans weer op het niveau van begin 2012 te krijgen”, de aarzelende groei en de inflatie die in november 0,3% op jaarbasis bedroeg, nam de verwachting van nieuwe maatregelen toe. Mario Draghi zelf heeft overigens aangegeven dat de ECB zou “doen wat nodig is om de inflatie en de inflatieverwachtingen

zo snel mogelijk aan te wakkeren”, waar hij nog aan toevoegde dat “als de huidige beleidsingrepen niet volstaan om deze doelstelling te bereiken, of als andere risico's voor de inflatievooruitzichten toenemen, het nodig zal zijn om de omvang, het tempo en de samenstelling van de aankopen aan te passen”. Dat leek sterk op een verklaring die het pad effende voor de aankoop van staatsobligaties. Inmiddels weten we in 2015 dat dat ook plaats gaat vinden.

De Amerikaanse Federal Reserve (Fed) heeft gewacht tot haar laatste vergadering van 2013 om te melden dat zij de maandelijkse aankopen in januari 2014 met 10 miljard dollar zou terugschroeven. Dat afbouwtempo is aangehouden en na afloop van de vergadering van oktober 2014 kondigde de Fed aan dat de aankopen in november zouden worden stopgezet. Zoals eerder al Ben Bernanke heeft ook Janet Yellen – die hem in februari 2014 opvolgde – herhaald dat de basisrente van de federal funds nog lange tijd zeer laag zou blijven. De communicatie daarover liep echter niet altijd van een leien dakje. Eerst moest de Fed in maart de verwijzing naar een ‘streefcijfer’ voor de werkloosheid van 6,5% laten vallen, gelet op de snelle daling van deze indicator. Rond datzelfde tijdstip, ter gelegenheid van haar eerste persconferentie, gaf Janet Yellen ook de indruk dat het optrekken van de rente reeds in de lente van 2015 zou kunnen worden ingezet. De verklaringen daarna hebben dit misverstand snel rechtgezet, en de teneur van de officiële communiqués is pas in december gewijzigd, toen de Fed nota nam van de verbetering op de arbeidsmarkt en van de solide groei.

Valutamarkten

De koers EUR/USD schommelde tot april zonder duidelijke trend tussen 1,34 en 1,39. Het verschil in monetair beleid aan beide zijden van de plas is een sleutelfactor geworden voor de evolutie van de wisselkoersen. Het groeiverschil tussen de Verenigde Staten en de eurozone werkt in dezelfde zin. De stijging van de dollar tegenover de euro is begin september versneld na de verlaging van de basisrente van de ECB, en wat later ook na de vergadering van het FOMC waar de Fed haar voornemen om de basisrente in 2015 op te trekken bevestigde. Die trend, die de koers van meer dan 1,39 in mei naar 1,25 begin oktober had gebracht, is aan het einde van het jaar weggeëbd door de turbulentie op de financiële markten.

De schommelingen zijn aarzelend gebleven tot midden december, toen de koers weer verzwakte tot 1,21, het laagste peil sinds juli 2012, door de ongerustheid over de Russische situatie (rol van vluchthavenvaluta van de dollar) en de politieke crisis in Griekenland (die druk zet op de euro). De verklaringen van de ECB, die uitzicht bieden op de aankoop van staatsobligaties op korte termijn, hebben natuurlijk ook bijgedragen tot de daling van de euro, die het jaar afsloot op 1,21 dollar, een daling van 12% in twaalf maanden.

Obligatiemarkten

Begin 2014 schommelde het renteniveau van een Amerikaanse 10-jaars obligatie binnen een relatief smalle bandbreedte van 2,6% tot 2,8%. De lange rente was de speelbal van de economische indicatoren, de verwachtingen rond het monetaire beleid en de evolutie van de risicobereidheid. De geleidelijke vermindering van de activa-aankopen van de Fed heeft niet geleid tot een afname van de vraag naar Amerikaans schatkistpapier. Vanaf april 2014 heeft de rente van 10-jarige obligaties een vrijwel ononderbroken daling ingezet, tot onder 2,4% in augustus. De toezegging van de Fed om de basisrente in de buurt van nul te houden en de zeer soepele verklaringen van de ECB hebben een rol gespeeld, net als de verschuiving naar activa met minder risico door de geopolitieke spanningen (conflicten in Oekraïne en Irak). De bevestiging van de opleving van de activiteit in de Verenigde Staten na een eerste kwartaal die op een laag pitje was gebleven door de weersomstandigheden, zorgde ervoor dat de ontspanning beperkt bleef. Vanaf september heeft de lange rente overigens veel wisselvalliger bewogen. In een eerste fase hebben de verwachtingen rond het monetaire beleid van de Fed een lichte spanning veroorzaakt in september, waarna de spectaculaire bewegingen van de aandelenkoersen in oktober en december de volatiliteit van de obligaties versterkten. De rente van de T-note op 10 jaar is op 15 oktober even onder de 1,9% gezakt als gevolg van de abrupte daling van de aandelen. Die trend keerde echter al snel door het opveren van de aandelen en de economische indicatoren, die de 10-jarige rente in november weer op 2,4% bracht. Daarna werd het verloop van de rente-evolutie opnieuw wisselvalliger en leidde de zoektocht naar veiligheid tot een dieptepunt voor het jaar van 2,1% op 16 december door de problemen van de aandelen en de ontspanning van de Duitse rente om 2014 af te sluiten op 2,2%.

De rente van de Duitse 10-jaars Bund daalde van 1,9% eind 2013 naar 0,5% een jaar later in een vrijwel ononderbroken beweging, met slechts een korte adempauze in september. Dit is te wijten aan diverse factoren.

In de eerste plaats zijn er het monetaire beleid van de ECB met twee renteverlagingen en de talrijke aankondigingen van Mario Draghi in juni en september, gevolgd door zeer soepele verklaringen die uitzicht boden op de aankoop van staatsobligaties op korte termijn. Vervolgens hebben de tegenvallende groei en de afname van de inflatie de vraag naar deze obligaties versterkt. Ten slotte was ook de status van vluchthavenbelegging van de Duitse staatsobligaties een cruciale factor in de daling van de rente van de Duitse Bund tot onder 1% in augustus, wat ook daarna zo bleef door de bokkesprongen van de aandelenkoersen en de bezorgdheid over de financiële markten in Rusland en de politieke situatie in Griekenland. Het uitstelgedrag van de Griekse regeringscoalitie is uitgemond in de ontbinding van het parlement en het uitschrijven van vervroegde verkiezingen, die zouden kunnen leiden tot een overwinning voor een partij die vastbesloten is de onderhandelingen rond de internationale financiële steun aan Griekenland weer te openen. Die situatie wakkert de vrees voor een nieuwe crisis op Europees niveau aan. Bij de Russen roept de pijlsnelle val van de roebel samen met de daling van de olieprijs, pijnlijke herinneringen op aan de crisis van 1998. Ten slotte voeden ook de zwakke inflatie in de eurozone (0,3% in november) en diverse expliciete verklaringen van ECB-leden de verwachting van de invoering van een uitgebreide kwantitatieve versoepeling. Die hypothese bood vooral steun aan de perifere markten en zorgde voor een duidelijke versmalling van de rentespread met Duitsland. De rente van de 10-jarige Italiaanse staatsobligatie is gedaald tot 1,9%, terwijl de Spaanse rente daalde tot 1,6%.

Aandelenmarkten

Begin 2014 zorgden de geopolitieke situatie en de bezorgdheid over de opkomende economieën voor een eerste waarschuwing op de financiële markten. Hoewel beleggers al snel terugkeerden bleven de ontwikkelingen op de beurzen aangestuurd worden door geopolitieke factoren en de door de centrale banken verstrekte liquiditeit, en in de tweede helft van het jaar door de pijlsnelle daling van de olieprijs. De gebeurtenissen in Oekraïne en het nieuwe conflict in de Gazastrook zetten

de aandelenkoersen onder druk in april, en opnieuw in de zomer, ondanks de geruststellende verklaringen van de centrale bankiers, die in mei en juni aan de basis lagen van een duidelijke rally. In augustus en begin september reageerden de beleggers enthousiast op de toezegging van Mario Draghi om de monetaire voorwaarden in de eurozone verder te versoepelen. In de herfst stonden de geopolitieke gebeurtenissen weer in het brandpunt van de bezorgdheid. De aandelen noteerden twee volatiliteitspieken in oktober en december (hoogste volatilitéit sinds midden 2012). De dalingen tijdens het laatste kwartaal waren zeer abrupt en snel, maar werden ook in enkele beursdagen weggewerkt. Zij zijn het gevolg van de ongerustheid over de olieprijs. Dat element, dat twijfel doet rijzen over de gezondheid van de wereldeconomie, zette een zware druk op de activa van de productielanden en ligt aan de basis van de daling van de opkomende aandelenkoersen tijdens het jaar (-4,6% voor de MSCI Emerging index in dollar). Vooral de Russische financiële markten waren het slachtoffer van deze ontwikkeling, en de daling van de roebel (-35% in drie maanden, ondanks de interventies van de centrale bank) roept herinneringen op aan de Russische crisis. De Europese markten werden bovendien ook beïnvloed door de politieke situatie in Griekenland, die wel eens een nieuwe fase van instabiliteit zou kunnen inluiden. In deze troebele context zijn de centrale banken er niet in geslaagd de beleggers duurzaam vertrouwen in te boezemen. De liquiditeit blijft aanzienlijk, maar dat thema werd overschaduwed door de ontwikkeling van de olieprijs en de geopolitieke perikelen. Het rendement per regio liep uiteen. Zo steeg de S&P 500 met 11% en ging van record naar record dankzij de bevredigende resultaten van de bedrijven en de talrijke financiële transacties tegen een achtergrond van solide economische groei. In de eurozone daarentegen bleef de stijging door de zwakke groei en inflatie en de bezorgdheid over Rusland en Griekenland beperkt (+1% voor de Euro Stoxx 50). De Japanse indexen (+7% voor de Nikkei 225) profiteerden van de daling van de yen en het beleid van economische steun aan de bedrijven.

Onze beleggingen in 2014

De beleggingsportefeuille van Stichting Pensioenfonds Staples, inclusief rente, valuta en aandelen optie-overlay, liet in 2014 een rendement zien van 17,4%. Over dezelfde periode stegen de verplichtingen met 16,8%, zodat er over het jaar een outperformance ten opzichte van verplichtingen van 0,6% resteert. De asset only portefeuille liet over 2014 een rendement zien van 13,2%, een outperformance van 0,7% ten opzichte van de asset only strategische benchmark.

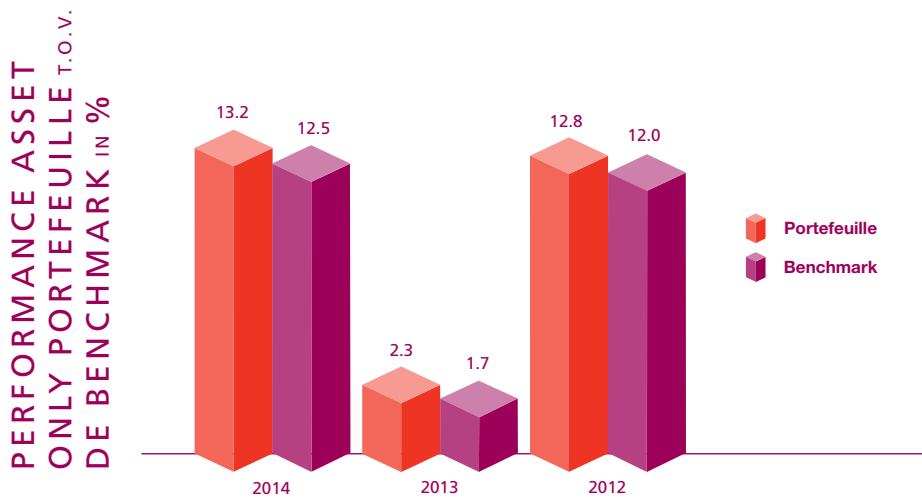
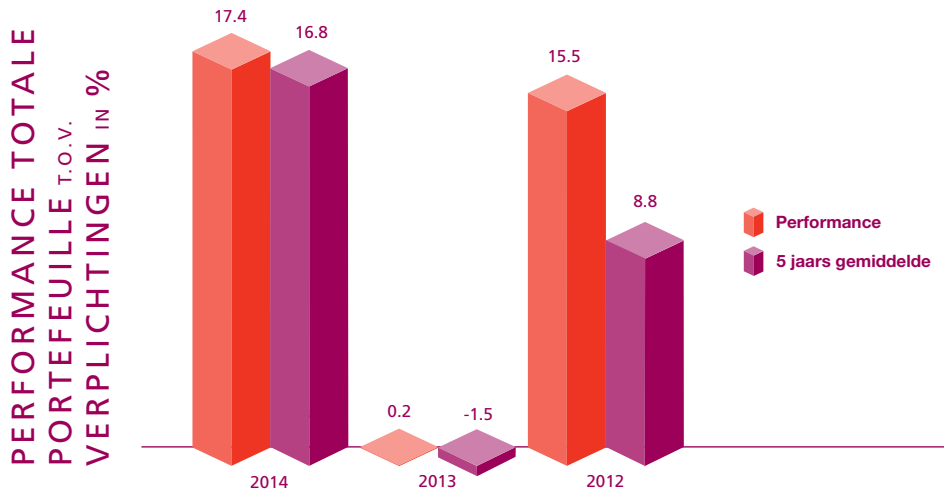
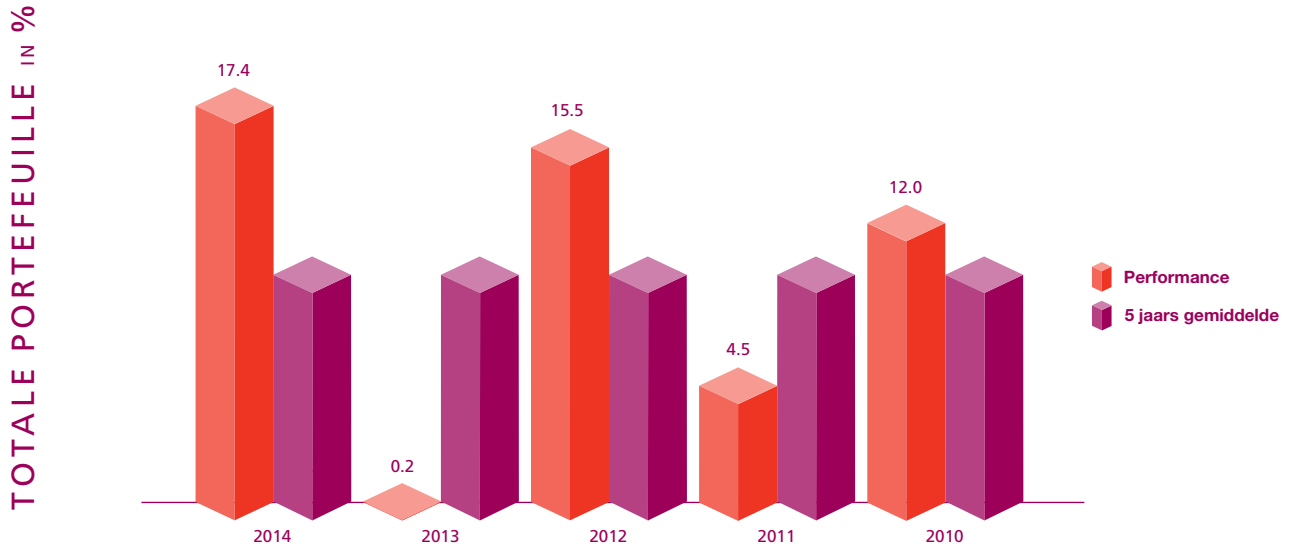
In tegenstelling tot 2013, toen veel beleggingscategorieën negatief bijdroegen aan het resultaat, was het beeld in 2014 sterk positief. Alleen grondstoffen liet een sterk negatief resultaat zien met ruim -20%. Hier stonden onroerend goed aandelen tegenover met een positief rendement van meer dan 28%. Andere uitstekend presterende beleggingscategorieën waren: US Credit (23,4%), Global Equities (20%) en Infrastructuur (20%).

De performance van de renteswapportefeuille was sterk positief, beïnvloed door de dalende rente. De bijdrage van de renteswaps aan de performance van de totale portefeuille was 6,5%. De valuta-overlay had een negatieve bijdrage van -2,9%.

Gedurende het jaar was het aandelenrisico afgedekt door een combinatie van een long putoptie met een short calloptie. Met een dergelijke collar wordt vanaf een vooraf bepaald niveau de aandelenportefeuille beschermd tegen een koersdaling onder een vooraf bepaald niveau. Bij een sterke stijging van de waarde van de aandelenportefeuille wordt echter vanaf een vooraf bepaald niveau niet meer geprofiteerd van een verdere stijging. De optiestrategie loopt begin 2015 af en zal niet worden verlengd.

De dekkingsgraad steeg in 2014 van 117,0% aan het einde van 2013 naar 118,3% aan het einde van 2014.

In onderstaande tabel treft u het rendement aan over het vermogen in 2014.

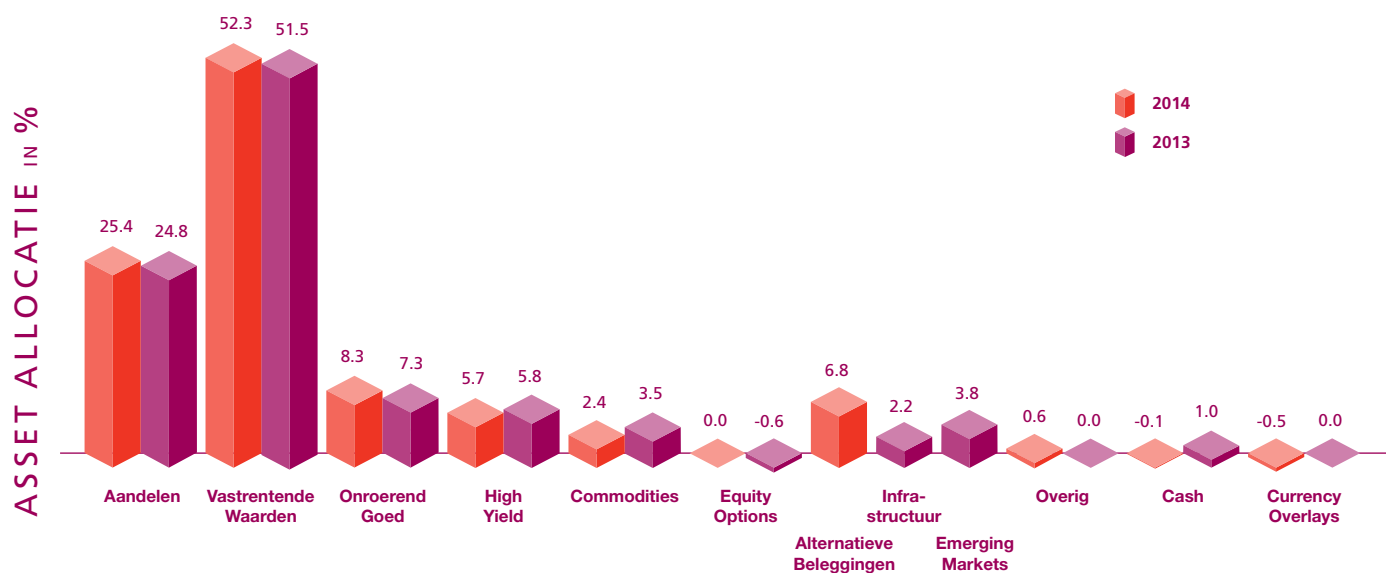


In onderstaande tabel is de performance weergegeven die in de verschillende vermogenscategorieën is behaald.



De asset allocatie bleef in 2014 ongewijzigd ten opzichte van 2013. In onderstaand histogram zijn voor 2014 de beleggingscategorieën Infrastructuur en Emerging

Markets Debt afzonderlijk opgenomen. In 2013 maakten deze ook al deel uit van de portefeuille, onder 'Alternatieve Beleggingen'.



Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille bestond eind 2014 uit de volgende onderdelen: Euro Staatsleningen, Euro inflatiegerelateerde leningen, Euro bedrijfsobligaties (credits), US-bedrijfsobligaties (credits) en de renteswapportefeuille om de renteaftdekking op het gewenste niveau te houden. Deze onderdelen maken alle deel uit van de matchingportefeuille. De strategische allocatie naar deze matching portefeuille is in 2014 onveranderd gehouden op 52% van de totale portefeuille.

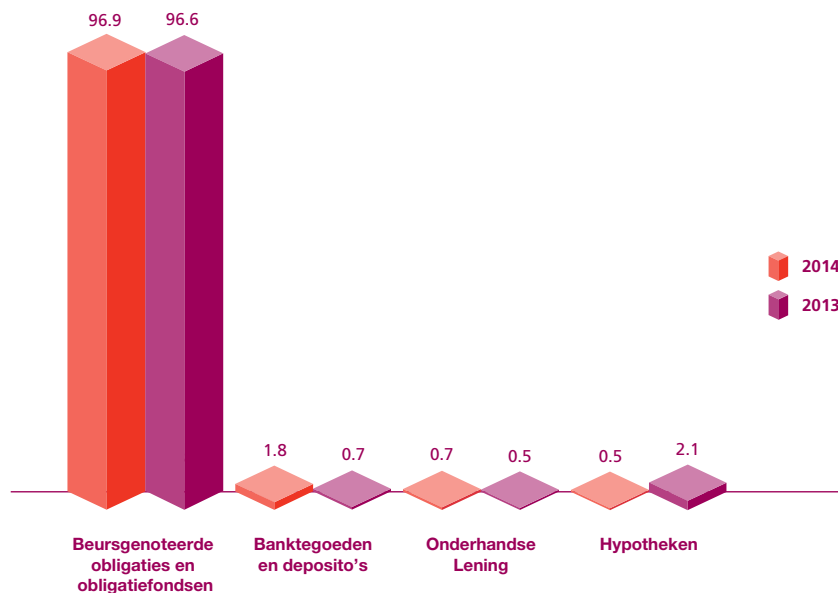
Binnen de matchingportefeuille werd de allocatie naar de (Euro) inflatie-gerelateerde leningen verlaagd van 10% naar 5%. De allocatie naar de staatsobligatie portefeuille is verhoogd van 20% naar 25%. De werkelijke allocatie bedroeg 22,7% per eind 2014, licht lager dan de strategische allocatie. De criteria voor beleggingen binnen de staatsobligatieportefeuille zijn in 2014 verruimd met staatsleningen uit Frankrijk en België, leningen aan supranationale instellingen en ook euro gedenomineerde bankleningen met onderpand. De allocatie naar bedrijfsobligaties bleef op 20%. Het strategische renteaftdeckingspercentage is verlaagd naar 55%.

Door de sterke rentedaling en de sterke compressie van rentes tussen Eurozone landen en van rentevergoedingen op bedrijfsobligaties, lieten alle onderdelen van de vastrentende portefeuille een positief resultaat zien over 2014. Door de neerwaartse bijstelling van de inflatieverwachtingen van investeerders behaalde de inflatie-gerelateerde obligatieportefeuille een rendement van 2,1%. De staatsobligatieportefeuille realiseerde 9,2%. Europese bedrijfsleningen behaalden een rendement van 8,9%. Amerikaanse bedrijfsleningen profiteerden bovendien van het sterke herstel van de US-dollar en hadden een rendement van 23,4%.

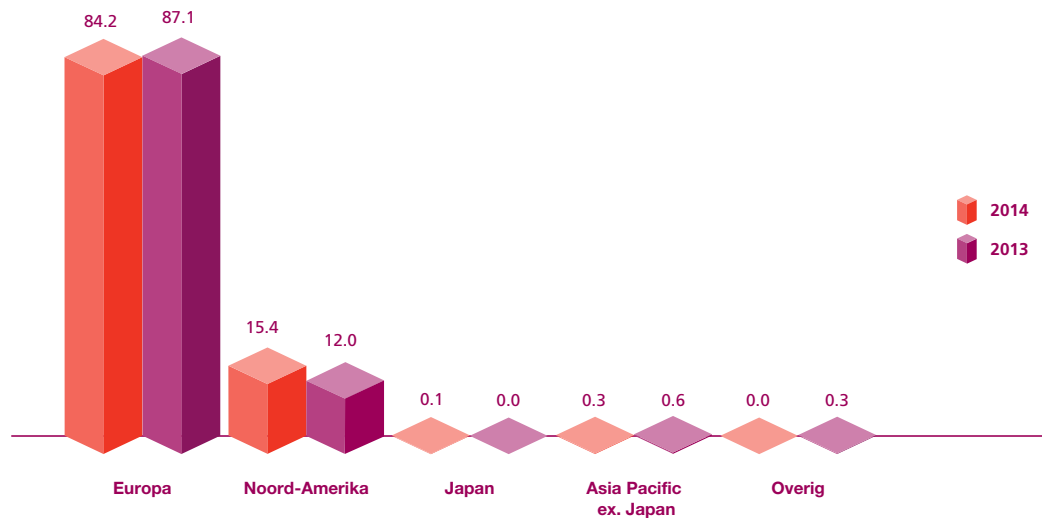
High Yield obligaties, als onderdeel van de rendementsportefeuille, behaalden een rendement van 15%.

Indien we kijken naar de regioallocatie van de vastrentende waarden dan is ruim 84% belegd in euro's in Europa, het overige is voornamelijk noterend in US-dollar.

ALLOCATIE VASTRENTENDE WAARDEN IN %



ALLOCATIE VASTRENTENDE
WAARDEN NAAR REGIO IN %



Aandelen, vastgoed en overige beleggingen

In 2014 bedroeg de strategische allocatie naar wereldwijde aandelen in ontwikkelde landen 17,5%. Deze passieve belegging realiseerde 20%. De aandelenallocatie naar opkomende markten van 6,5% was verdeeld in een actieve belegging in brede opkomende markten die 15,8% realiseerde en 4% outperformance behaalde en een op Zuidoost Azië geconcentreerde belegging die 11,8% behaalde en 6% underperformance liet zien.

De aandelenbeschermingsconstructie die sinds juli 2013 in portefeuille zit en medio januari 2015 is afgelopen, begon het jaar met een negatieve waarde. De constructie heeft in 2014 positief bijgedragen aan het beleggingsresultaat.

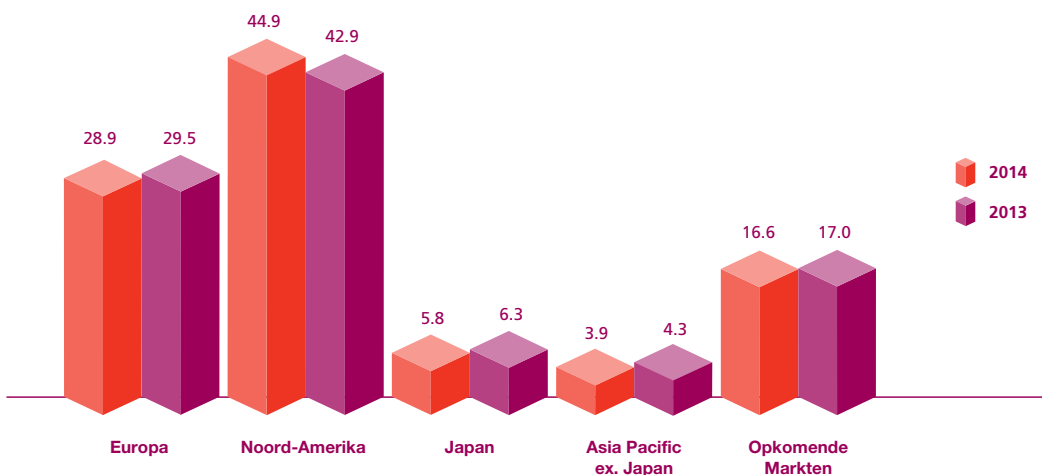
De allocatie naar onroerend goed aandelen haalde 28,7% rendement, deels werd hierin positief bijgedragen door

de valuta effecten. Hiermee bleef de manager marginaal achter bij de benchmark (29%).

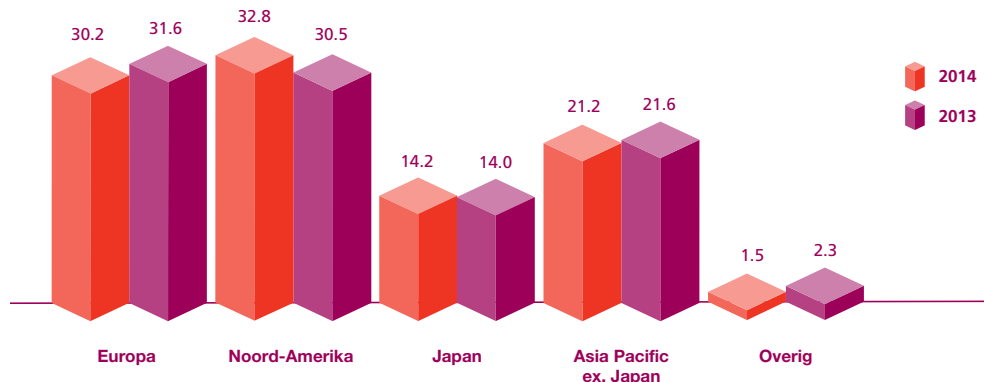
De grondstoffenportefeuille was de grootste underperformer in portefeuille en toonde een significante negatieve absolute performance van -21,5%. Dit was het gevolg van de sterke koersval van olie en olie-gerelateerde producten. Door de sterke fluctuaties bleven de gekozen grondstoffenstrategieën ook achter bij de benchmark die -17,8% realiseerde.

De belegging in infrastructuur rendeerde 20% mede door realisaties, waarderingstoename en de 6,5% devaluatie van de euro ten opzichte van GBP. Ondanks de sterke fluctuaties in opkomende markten heeft de allocatie naar obligaties uit opkomende markten 8% gerealiseerd en dat is 0,7% meer dan de benchmark.

ALLOCATIE AANDELEN
NAAR REGIO IN %



ALLOCATIE ONROEREND GOED NAAR REGIO IN %



Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Door het bestuur is aandacht besteed aan het beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Het beleid houdt in, dat niet belegd wordt in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van clusterbommen en landmijnen. Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van het stemrecht van aandeelhouders, waarbij de aangestelde vermogensbeheerders dit uitvoeren. Het leidend principe voor het stemgedrag is het beschermen en verhogen van de waarde van de beleggingen van het pensioenfonds waarbij maatschappelijke thema's worden meegenomen. Door regelmatig te stemmen kunnen aandeelhouders de manier waarop een bedrijf wordt geleid beïnvloeden. Hierdoor kan de waarde voor de aandeelhouders worden verhoogd door met best practices het ondernemingsbeleid te stimuleren.

Uitvoering beleggingsbeleid

Met ingang van 1 juli 2011 is BNP Paribas Investment Partners Netherlands N.V. ("BNP Paribas IP") aangesteld als fiduciair manager voor het vermogensbeheer. Daarnaast treedt KAS BANK N.V. per die datum op als risk manager. Zowel de fiduciair manager als de risk manager hebben hun werkzaamheden naar volle tevredenheid verricht. De beleggings- en controlecommissie geeft een juiste uitvoering aan de taken die zijn vastgelegd in een afzonderlijk reglement.

Ontwikkelingen in 2015

De pensioenregeling is per 1 januari 2015 gewijzigd. Aanleiding hiervoor was de beperking van het fiscale kader voor de opbouw van de pensioenaanspraken.

De jaarlijkse opbouw van het ouderdomspensioen is verlaagd tot 1,875% gebaseerd op leeftijd 67 en gemaximeerd tot het pensioengevende salaris op € 100.000 met ingang van 2015. Inmiddels zijn de eerste stappen voor de invoering van de nieuwe pensioenregeling gezet. De volledige implementatie wordt in de zomer van 2015 afgerond. Dit betreft onder meer de conversie van de opgebouwde aanspraken van leeftijd 65 naar 67 jaar.

Met ingang van 1 januari 2015 worden de nieuwe medewerkers van de aangesloten ondernemingen niet meer bij het pensioenfonds aangemeld, hetgeen geen gevolgen heeft voor het pensioenfonds op de korte termijn. Bij de regelmatige update van de kwetsbaarheidsmatrix krijgt deze gewijzigde situatie ook de aandacht.

Per 1 januari 2015 is het nieuwe Besluit financieel toetsingskader (nFTK) van kracht. Dit heeft gevolgen voor de waardering van de technische voorziening en daarmee voor het aanwezig eigen vermogen. Daarnaast heeft het nFTK gevolgen voor de dekkingsgraad en het vereist eigen vermogen. In de rentetermijnstructuur DNB is niet langer sprake van driemaandsmiddeling van de markttrente. De methodiek van de UFR is (vooralsnog) ongewijzigd. De verandering resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met 3,8 procentpunten tot 114,5%. Ook wordt met de invoering van het nFTK de zogenoemde beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd, gedefinieerd als de nominale dekkingsgraad van de

laatste 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad per 1 januari 2015 bedraagt 119,4%. Tevens zijn de regels ter bepaling van het vereist eigen vermogen in de standaardmethode voor de solvabiliteitsstoets van DNB verzwaaard. Het vereist eigen vermogen per 1 januari 2015 op basis van het nFTK komt overeen met een dekkingsgraad van 118,0%.

De invoering van het nFTK leidt ook tot een aantal aanpassingen van de Actuariële en bedrijfstechnische nota. Dit betreft onder meer het vaststellen van de risicohouding, het actualiseren van het financieel crisisplan en het bepalen van de ondergrenzen voor de uit te voeren haalbaarheidstoets. De meeste wijzigingen moeten deels in samenspraak met de sociale partners per 1 juli 2015 zijn aangebracht.

Tenslotte zijn wij verheugd dat besloten kon worden om per 1 januari 2015 een gedeeltelijke toeslag op de pensioenrechten te verlenen.

Amsterdam, 15 juni 2015

Mr. drs. M.J.M. Haker, voorzitter
Mr. M.B.A. Capel, secretaris

SAMENVATTING EINDRAPPORTAGE VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Het Fonds bevindt zich in een situatie waarin van meerdere kanten grote uitdagingen op het Fonds afkomen. Een van die uitdagingen is bijvoorbeeld de inkrimping en (beperkte) vergrijzing van het Fonds. Daarnaast neemt de dynamiek van wijzigingen in wet- en regelgeving toe en zijn de omstandigheden op de financiële markten onrustig.

De taken van het Bestuur nemen daardoor toe in omvang en complexiteit. Het Bestuur is naar de mening van de Commissie voldoende slagvaardig maar niet altijd voldoende in staat om genoeg tijd te besteden aan haar bestuurstaken. Dit laat onverlet dat de inzet en betrokkenheid van het bestuur groot is. Het verbeteren van de deskundigheid op een aantal specifieke terreinen zou nog meer de aandacht moeten krijgen.

Hoewel de Commissie ziet dat er sinds de vorige visitatie slagen zijn gemaakt, is er op sommige terreinen nog te weinig sprake van een proactieve houding. Als voorbeeld noemen wij het integraal risicomanagement en de wijze waarop het Fonds zichzelf en uitbestede partijen evalueert. De Commissie is van mening dat hier nog verbeterlagen zijn te realiseren.

Een en ander neemt niet weg dat het Bestuur zich overwegend goed inzet bij de uitvoering van zijn taken en zich heel goed bewust is van haar verantwoordelijkheden.

Het Fonds is in grote mate afhankelijk van het bestuursbureau en externe adviseurs. Naar de opvatting van de Commissie zou het Bestuur de externe adviseurs meer moeten uitdagen en deze vaak langdurige relaties zorgvuldig moeten evalueren. Dit neemt niet weg dat de externe adviseurs hun werk goed doen, maar het kritische toezicht daarop is naar de mening van de Commissie onvoldoende.

Door de transitie naar BNP Paribas zijn verschillende processen verbeterd. Blue Sky Group heeft de pensioenadministratie onder controle. Ook is door betere verslaglegging van de beleggingscommissie de uiteindelijke uitvoering van het beleggingsbeleid verbeterd.

De organen die het Bestuur intern tegenkracht moeten leveren, functioneren beter dan 3 jaar terug. De aanwezige deskundigheid is voldoende om een goed tegenwicht te vormen voor het Bestuur. Waar het gaat om de informatievoorziening stond het Verantwoordingsorgaan op achterstand, maar dat is de afgelopen jaren verbeterd.

De discussie over het voortbestaan van het Fonds en de inrichting van de bestuurlijke organisatie heeft al veel aandacht. Desalniettemin zou, naar het oordeel van de Commissie, deze discussie een hogere prioriteit moeten krijgen binnen het gehele bestuur dan nu het geval is. Het valt te begrijpen dat door de druk van de omstandigheden men onvoldoende toekomt aan een discussie en de uitvoering van een nieuwe strategie, maar de kwetsbaarheid van de huidige Bestuurlijke constellatie maakt dat wel noodzakelijk.

Utrecht, 21 mei 2015

Drs. B.N. Smith RC MGM, voorzitter

Drs. J.H.H. Tuijp AAG

Drs. L.L.F. Rutgers

Reactie van het bestuur op het samenvattend oordeel van de visitatiecommissie

Het bestuur heeft kennisgenomen van de eindrapportage van de visitatiecommissie en waardeert het algemene oordeel. Wij hebben de geformuleerde aanbevelingen kritisch bekeken en van een eerste reactie voorzien. Hierbij merken wij op dat een aantal onderwerpen al extra aandacht heeft gekregen dan wel dat hierop inmiddels actie is genomen. Het bestuur zal de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen in het najaar van 2015 met de visitatiecommissie bespreken. Wij spreken onze waardering uit voor de deskundige en efficiënte wijze waarop de visitatiecommissie het onderzoek heeft uitgevoerd.

VERKLARING VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Verantwoordingsorgaan

Als gevolg van de invoering van de Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen zijn de Deelnemersraad en het Verantwoordingsorgaan binnen het nieuwe bestuursmodel komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is per 1 juli 2014 een nieuw Verantwoordingsorgaan samengesteld bestaande uit 7 leden met aangepaste taken en verantwoordelijkheden.

Bevoegdheid

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid om na afloop van ieder boekjaar een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Beoordeling vindt plaats aan de hand van het (concept) jaarverslag, de (concept) jaarrekening en andere informatie. Voor het oordeel is doorslaggevend of het bestuur heeft voldaan aan de opdracht tot een evenwichtige belangenbehartiging als omschreven in artikel 9 lid 3 van de statuten. Dit oordeel wordt bekend gemaakt aan het bestuur en in het jaarverslag van het pensioenfonds opgenomen. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan een aantal adviesrechten. Deze adviesrechten zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement onder 'Verantwoordingsorgaan'.

Bevindingen

In de periode van 1 juli 2014 tot mei 2015 is het verantwoordingsorgaan (in de nieuwe samenstelling) 4 maal in vergadering bijeen geweest. Tijdens beide vergaderingen was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig. Voorafgaande aan de vergaderingen werden alle voor het verantwoordingsorgaan van belang zijnde stukken aangeleverd. Daarnaast hebben alle leden van het verantwoordingsorgaan toegang tot een digitale database waarin een grote hoeveelheid bestuurlijke informatie is terug te vinden. Op basis van de verstrekte informatie en de bevindingen van de eerste zittingsperiode komen de leden van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van onderstaande punten tot het volgende oordeel;

1. Beleidsuitvoering

In het algemeen is het verantwoordingsorgaan van oordeel dat het door het bestuur gevoerde beleid als evenwichtig kan worden gekenmerkt, waarbij de belangen van actieve deelnemers, gewezen deelnemers,

werkgever(-s) en gepensioneerden in gelijke mate in ogenschouw genomen worden.

1.1. Beleggingsbeleid

Het VO kan zich vinden in het beleggingsbeleid dat in 2014 door het bestuur is ontwikkeld en uitgevoerd. DNB heeft in haar schrijven van 30 april 2015 (uitvoering nieuw FTK) nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het onderwerp risicohouding. Uiterlijk 1 oktober 2015 zal de uitkomst van de discussies die hierover binnen het bestuur van het fonds, na overleg met de sociale partners zijn gevoerd, worden vastgelegd in de ABTN, welke ter beoordeling zal worden voorgelegd aan DNB. Ingevolge haar adviesrecht zal dit document eveneens door het VO worden beoordeeld.

1.2. Indexeringsbeleid

Het VO heeft vastgesteld dat de in 2014 toegepaste indexatie conform de daarvoor in het verleden vastgelegde beleidslijn is. Bij de vaststelling van het besluit tot beperkte indexatie is een evenwichtige afweging van belangen gemaakt, op zowel lange als korte termijn.

1.3. Organisatiebeleid

Aangezien vanaf 1 januari 2015 door de werkgever(-s) geen nieuwe deelnemers meer worden aangemeld bij het fonds, gaat het VO ervan uit dat het bestuur op korte termijn de (mogelijke) gevolgen hiervan voor het fonds in kaart zal brengen en de resultaten van dat onderzoek zal voorleggen aan het VO.

Eind 2014 heeft het VO vernomen dat de directeur van het bestuursbureau in de loop van 2015 met pensioen zal gaan. Mede op basis van de gesprekken die hierover zijn gevoerd tussen het VO en het bestuur van het fonds, verwacht het VO dat het bestuur nog in het tweede kwartaal van 2015 een duidelijke invulling zal presenteren voor de ontstane situatie.

1.4. Communicatiebeleid

Het beleid inzake communicatie met alle belanghebbenden is vastgelegd in de nota "communicatiebeleid".

Het VO is zich ervan bewust dat een van de hoofdoelstellingen van dit beleid moet zijn; het geven van een realistisch inzicht aan alle belanghebbenden in wat men van het fonds mag verwachten, onder het aangeven

van de noodzakelijke beperkingen en voorwaarden.
Dat is in de huidige tijd geen eenvoudige opgave.
Transparantie en vertrouwen liggen daarbij in elkaars verlengde. Wij hebben vastgesteld dat het bestuur hier met alle zorgvuldigheid mee omgaat.

2. Deskundigheidsbevordering

Het door DNB vereiste kennisniveau voor leden van het verantwoordingsorgaan moet voldoen aan het niveau A. Het bestuur heeft alle leden van het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid gesteld om hun deskundigheid, middels een gerichte modulaire opleiding, op het gewenste niveau te brengen. Bijna alle leden van het VO hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

3. Adviesrecht

Het VO heeft een maal een positief advies uitgebracht inzake een voorgenomen bestuursbeleid m.b.t. de vacatiegeldregeling.

Amsterdam, 1 juni 2015

M. Tipker, voorzitter
Ir. G. Altena, secretaris

JAARREKENING



BALANS PER 31 DECEMBER

NA RESULTAATBESTEMMING (BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

ACTIVA

	2014	2013
Beleggingen voor risico pensioenfonds		
• Vastgoedbeleggingen (1)	70.353	54.636
• Aandelen (2)	232.081	201.654
• Vastrentende waarden (3)	515.119	485.170
• Derivaten (4)	<u>24.869</u>	<u>9.201</u>
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	842.422	750.661
Beleggingen voor risico deelnemers (5)	6.365	4.988
Herverzekeringsdeel technische voorziening (6)	14.912	14.676
Vorderingen en overlopende activa (7)	2.407	3.129
Liquide middelen (8)	<u>1.673</u>	<u>690</u>
Totaal activa	867.779	774.144

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 41 tot en met 47.

BALANS PER 31 DECEMBER

(BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

PASSIVA

	2014	2013
Stichtingskapitaal en reserves (9)		
• Overige reserves	131.331	109.020
Technische voorziening voor risico pensioenfonds (10)	718.507	642.613
Technische voorziening voor risico deelnemers (11)	6.365	4.988
Derivaten (4)	8.801	13.489
Schulden en overlopende passiva (12)	2.775	4.034
Totaal passiva	867.779	774.144

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 48 en 49.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

	2014	2013
BATEN EN LASTEN PENSIOENACTIVITEITEN		
Premies voor risico pensioenfonds (13)	8.902	8.607
Premies voor risico deelnemers (13)	553	426
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds, per saldo (14)	-657	-136
Waardeoverdrachten voor risico deelnemers, per saldo (14)	322	-
Mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds		
• Pensioenopbouw (15)	-6.952	-6.688
• Toeslagen (16)	-2.031	-2.472
• Rentetoevoeging (17)	-2.327	-2.294
• Wijziging rekenrente (18)	-97.882	14.658
• Onttrekking pensioenuitkeringen en -uitvoeringskosten (19)	36.155	36.468
• Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo (20)	930	185
• Wijziging actuariële grondslagen (21)	-3.678	-
• Overige mutaties technische voorziening (22)	-109	1.554
Totaal mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds	-75.894	41.411
Pensioenuitkeringen (23)	-35.111	-35.219
Mutatie technische voorziening voor risico deelnemers (24)	-1.377	-797
Herverzekeringen (25)	421	-1.193
Pensioenuitvoeringskosten (26)	-1.584	-1.398
Overige baten en lasten pensioenactiviteiten (27)	-11	-24
Totaal baten en lasten pensioenactiviteiten	-104.436	11.677
BATEN EN LASTEN BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds (28)	126.018	-136
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers (29)	729	360
Totaal baten en lasten beleggingsactiviteiten	126.747	224
Resultaat	22.311	11.901

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 59 tot en met 65.

KASSTROOMOVERZICHT

(BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

	2014	2013
KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN		
Ontvangen premies	9.302	9.081
Ontvangen waardeoverdrachten	1.779	402
Ontvangen uitkeringen uit herverzekering	454	560
Betaalde pensioenuitkeringen	-34.868	-35.131
Betaalde waardeoverdrachten	-2.114	-538
Betaalde premies herverzekering	-325	-310
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.599	-1.789
Overige mutaties uit pensioenactiviteiten	-11	-24
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-27.382	-27.749
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Verkopen beleggingen	335.046	383.490
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	18.921	22.579
Aankoop, verkoop en afwikkeling derivaten, per saldo	3.092	11.668
Aankopen beleggingen	-328.002	-384.775
Mutatie banktegoeden	1.620	-2.272
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-2.312	-2.808
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten	-	27
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	28.365	27.909
Mutatie liquide middelen	983	160

TOELICHTING ALGEMEEN

Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Staples, statutair gevestigd te Maastricht (hierna: het pensioenfonds), is het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan (aspirant-)deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, een en ander overeenkomstig de pensioenreglementen. Het beleid en de kernactiviteiten van het bestuur zijn beschreven in de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Pensioenregeling

De pensioenregeling van het pensioenfonds geldt voor alle werknemers met een dienstverband bij één van de aangesloten ondernemingen.

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen kan worden opgebouwd vanaf 21 jaar en gaat standaard in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt. De deelnemers kunnen binnen bepaalde grenzen kiezen wanneer zij met pensioen gaan, en wel op zijn vroegst vanaf de leeftijd van 60 jaar. Tevens bestaat de mogelijkheid om met deeltijdpensioen te gaan. Dat kan vanaf de leeftijd van 60 jaar. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. In de middelloonregeling is het ouderdomspensioen gebaseerd op het gemiddelde salaris tijdens de loopbaan en bedraagt voor ieder deelnemersjaar 1,625% voor de V-regeling en tot 1 januari 2014 2,00% en vanaf 1 januari 2014 1,88% voor de pensioenregeling 2011 (voorheen: N-regeling) van de pensioengrondslag zoals die geldt op 1 januari van het betreffende jaar. De pensioengrondslag is gelijk aan het vaste jaarsalaris inclusief vakantietoeslag verminderd met de franchise. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 82.700.

Beschikbare premieregeling

De beschikbare premieregeling is een excedentregeling voor deelnemers die een salaris hebben dat boven het grensbedrag uitkomt. Via deze excedentregeling wordt over het salarisdeel boven dit bedrag een premie beschikbaar gesteld voor aankoop van extra pensioen. De premie is een percentage van het pensioengevend salaris boven het grensbedrag.

Overbruggingspensioen

Overbruggingspensioen wordt alleen nog opgebouwd door deelnemers aan de V-regeling en gaat standaard in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 62 jaar wordt. Het overbruggingspensioen is een pensioenregeling op basis van eindloon. Voor ieder deelnemersjaar wordt 7% van het laatste pensioengevend salaris opgebouwd met een maximum van 70%. Deelnemers die deelnamen aan de N-regeling en op 1 januari 2006 ouder dan 50 jaar waren, hebben recht op het per 31 december 2005 opgebouwde overbruggingspensioen bij het bereiken van de leeftijd van 62 jaar.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen geldt voor de nagelaten partner van een deelnemer. Het partnerpensioen bedraagt voor de pensioenregeling 2011 70% van het te bereiken ouderdomspensioen, verhoogd met 1,4% van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal deelnemersjaren vanaf 1 januari 2014 tot ingangsdatum van het ouderdomspensioen. Voor de deelnemers in de V-regeling wordt bij de vaststelling van het partnerpensioen ook rekening gehouden met de inbouw van de AOW waardoor het percentage afhankelijk is van de hoogte van het pensioengevend jaarsalaris. Iedere deelnemer die getrouwd is, een wettelijk geregistreerd partnerschap of een door het pensioenfonds erkend samenlevingsverband heeft, is automatisch voor dit partnerpensioen verzekerd. Bij overlijden van de deelnemer vóór het bereiken van de leeftijd van 65 jaar wordt verondersteld dat de deelneming zou hebben voortgeduurd tot de pensioendatum met behoud van het laatst vastgestelde pensioengevend salaris. Bij ingang van het ouderdomspensioen bestaat eenmalig de keuze van omzetting van (een deel van) het recht op partnerpensioen of ouderdomspensioen in een verhoging van het ouderdomspensioen respectievelijk partnerpensioen.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot de 21-jarige leeftijd. Het wezenpensioen bedraagt voor elk gerechtigd kind in de pensioenregeling 2011 14% van het tot 1 januari 2014 opgebouwde ouderdomspensioen, verhoogd met 0,28% van de pensioengrondslag

vermenigvuldigd met het aantal deelnemersjaren vanaf 1 januari 2014 tot ingangsdatum van het ouderdomspensioen, met een maximum in het geval van meerdere kinderen. Voor de V-regeling wordt het wezenpensioen bepaald aan de hand van een tabel waarbij het aantal kinderen ook een rol speelt. Het wezenpensioen wordt verdubbeld indien er geen (bijzonder) partnerpensioen (meer) wordt uitgekeerd.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in na het einde van het tweede ziektejaar. Het pensioen wordt uitgekeerd zolang de arbeidsongeschiktheid duurt, maar uiterlijk tot de normpensioendatum. Dit is de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt. Het arbeidsongeschiktheidspensioen is gelijk aan een percentage van het deel van het pensioengevend salaris dat uitgaat boven het maximum WIA-loon. Deelnemers die onder de WIA meer dan 35% arbeidsongeschikt worden, hebben recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tot de pensioendatum.

Voor alle deelnemers is een WGA-arbeidsongeschiktheidspensioen verzekerd.

Pensioenspaarregeling

Tot 1 januari 2008 bestond voor alle deelnemers de mogelijkheid om op vrijwillige basis de niet benutte pensioenspaarruimte te gebruiken door een percentage van het pensioengevend salaris te storten in de pensioenspaarregeling.

Het opgebouwde kapitaal wordt op pensioendatum of bij eerder vertrek omgezet in een verhoging van het (recht op) ouderdomspensioen.

Toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de loonindex zoals gepubliceerd door het CBS voor CAO-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen van particuliere bedrijven.

Het pensioenfonds streeft ernaar de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex voor alle huishoudens afgeleid, zoals gepubliceerd door het CBS.

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur beslist jaarlijks of de pensioenaanspraken worden aangepast. Daarbij hanteert het bestuur een beleidsstaffel als leidraad. Volgens de staffel wordt bij een dekkinggraad hoger dan 130% een volledige toeslag verleend, wordt bij een dekkinggraad van 110% of lager geen toeslag toegekend en wordt bij tussenliggende waarden van de dekkinggraad de toeslag pro rata vastgesteld. Indien de omstandigheden dit naar het oordeel van het bestuur noodzakelijk maken, kan het bestuur afwijken van de leidraad. De (voorwaardelijke) toeslagverlening wordt gefinancierd uit de overrendementen en het eigen vermogen. Een eventuele aanvulling op de toeslagverhoging van de actieve deelnemers tot een maximum van de toeslag van 1% is hierop een uitzondering. Bovendien wordt geen bestemmingsreserve voor toekomstige toeslagen gevormd.

Financiering en premie

De aangesloten ondernemingen zijn het pensioenfonds jaarlijks een premie verschuldigd voor de in dat jaar te verwerven reglementaire aanspraken. Bij bepaling van de premie wordt geen rekening gehouden met een opslag ter financiering van eventuele voorwaardelijke onderdelen, waaronder de toeslagen. Uitzondering hierop is een eventuele aanvulling op de toeslagverhoging van de actieve deelnemers tot een maximum van de totale toeslag van 1%.

Premiestelling vindt plaats op basis van de zuivere kostendekkende premie. Deze premie wordt vastgesteld op basis van de door De Nederlandsche Bank (DNB) vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur.

De zuivere kostendekkende premie bevat de volgende componenten:

- ▶ de actuair benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenen;
- ▶ een solvabiliteitsopslag voor het in stand houden van de benodigde reserves;
- ▶ een opslag voor pensioenuitvoeringskosten (inclusief excassokosten).

In het geval van een reservetekort dan wel dekkingstekort zal het pensioenfonds een lange- dan wel kortetermijnherstelplan indienen bij DNB. De aangesloten onderneming kan in het kader van een eventueel herstelplan bijdragen aan het herstel van de financiële positie van het pensioenfonds, maar is hiertoe niet verplicht.

Het pensioenfonds heeft een premiekortingsgrens gedefinieerd, die wordt bereikt indien:

- ▶ de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen volledig door waarden zijn gedekt én
- ▶ de uitgevoerde continuïteitsanalyse aantoont dat de gewekte verwachting ten aanzien van de toeslagverlening nu en in de toekomst kan worden waargemaakt én
- ▶ de verwachte nominale dekkinggraad structureel boven de evenwichtssituatie blijft.

Herverzekering

Het pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico en het risico van arbeidsongeschiktheid (excedent-arbeidsongeschiktheidspensioen, WGA-arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling).

Het overlijdensrisico is verzekerd op basis van risicokapitalen, gelijk aan de contante waarde van een direct ingaand partnerpensioen, verminderd met de voor de deelnemer gevormde voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen en verminderd met een eigen behoud van € 70.000.

De dekking van het excedent-arbeidsongeschiktheidspensioen omvat een jaarlijkse rente ter grootte van 70% van het verschil tussen het pensioengevend salaris van de deelnemer en de maximale uitkeringsgrondslag van de WIA, verminderd met een eigen behoud van 20% van het arbeidsongeschiktheidspensioen, met een maximum van € 15.000 per deelnemer.

De dekking van de premievrijstelling omvat een jaarlijkse rente ter grootte van een gelijkblijvende premie die benodigd is voor de toekomstige pensioenopbouw op basis van de huidige pensioengrondslag.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met gebruikmaking van de vrijstelling inzake de vorming van een reserve herwaardering volgens artikel 146 van de Pensioenwet, en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds (RJ 610).

De jaarrekening luidt in euro's.

Schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen.

De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en (in mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen.

De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening.

Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

In het verslagjaar is voor de bepaling van de technische voorziening voor risico pensioenfonds overgegaan op nieuwe generatietafels van het Actuarieel Genootschap. Hierop worden correcties toegepast in verband met hogere overlevingskansen van de populatie van het pensioenfonds ten opzichte van de overlevingskansen van de totale bevolking. Deze correctiefactoren zijn eveneens opnieuw vastgesteld. Het effect van de verandering in de levensverwachting op de technische voorziening bedraagt per saldo € 3.165 duizend (lagere voorziening).

Ultimo 2014 is de voorziening voor toekomstige excassokosten verhoogd van 3,0% tot 4,0% van de pensioenverplichtingen. Het effect van deze verandering op de technische voorziening bedraagt € 6.843 duizend (hogere voorziening).

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van het pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de technische voorziening. De beleggingen bestaan volledig uit financiële activa en derivaten. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering of overdracht van de pensioenrechten.

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen bestaan voor een deel uit participaties in beleggingsfondsen. De participaties worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen van de beleggingsfondsen.

Waardeveranderingen van participaties in beleggingsfondsen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder indirecte beleggingsopbrengsten. Zij bestaan uit de directe en indirecte opbrengsten van de onderliggende beleggingen. Door beleggingsfondsen uitgekeerde dividenden worden gepresenteerd onder directe beleggingsopbrengsten.

Waardering beleggingen

Beleggingen (voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers) worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen.

Waardeveranderingen beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vastgoedbeleggingen

De marktwaarde van aandelen van vastgoedfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum.

Aandelen

De marktwaarde van de (onderliggende) aandelen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. Indien aandelen niet-beursgenoteerd zijn of indien de koersvorming niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie.

Vastrentende waarden

De marktwaarde van de (onderliggende) beursgenoteerde vastrentende waarden is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. De marktwaarde van andere directe vastrentende beleggingen wordt bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van een of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor een of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag. Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een renteproduct, een valutaproduct of een aandelenproduct zijn.

Het pensioenfonds maakt gebruik van de volgende derivaten: valutatermijncontracten, aandelenfutures, aandelenopties, interest rate swaps, obligatiefutures en commodity swaps.

Een valutatermijncontract is een contract waarbij de verplichting wordt aangegaan om een bepaalde valuta te verkopen en een andere valuta te kopen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde (termijn)koers.

Een aandelenfuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van aandelen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Naast futures met als onderliggende waarde een specifiek aandeel bestaan ook aandelen-indexfutures. Dit zijn futures met als onderliggende waarde een bepaalde aandelenindex. Het verschil tussen het niveau van de aandelenindex dat is vastgelegd in het futurecontract en het werkelijke niveau van de index wordt afgerekend (cash settlement).

Een aandelenoptie is een contract waarbij de koper het recht (maar niet de plicht) heeft om gedurende een vooraf vastgestelde periode aandelen te kopen (calloptie) of verkopen (putoptie) tegen een vooraf vastgestelde prijs. Tegenover het recht van de koper staat een verplichting van de verkoper. Voor het recht betaalt de koper een prijs (optiepremie). Naast opties met als onderliggende waarde een specifiek aandeel bestaan ook aandelenindexopties.

Een interest rate swap of renteswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente, waarbij als referentie Euribor of Eonia wordt gehanteerd. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

Een obligatiefuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van fictieve staatsobligaties op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Veelvoorkomende obligatiefutures in de Europese handel zijn Bundfutures. De onderliggende waarde van een Bundfuture is een fictieve Duitse staatsobligatie met een looptijd van 10 jaar. Het verschil tussen de prijs van de obligatie die is vastgelegd in het futurecontract en de werkelijke prijs wordt afgerekend (cash settlement).

Een commodityswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode de waardeveranderingen van een bepaald mandje goederen (zoals olie, metalen of agrarische producten) te ruilen tegen rente en kosten, waarbij de rente meestal is gebaseerd op de geldmarktrente.

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beursprijs per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie, (zoals valutakoersen, rentecurves en indexen), als input voor de gehanteerde gangbare waarderingmodellen.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Herverzekeringscontracten worden opgenomen voor de actuariel bepaalde contante waarde van de verzekerde uitkeringen, volgens de grondslagen van het pensioenfonds, onder aftrek van een eventuele waardevermindering, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Technische voorziening voor risico pensioenfonds

De technische voorziening wordt actuariel berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel in de voorziening worden opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door De Nederlandsche Bank (DNB) vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten. Daarin is begrepen de toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers.

De voorziening met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen is de contante waarde van de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen aan bij het pensioenfonds aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers, nog niet aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers en zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Bij de vaststelling van de voorziening voor de arbeidsongeschikte deelnemers wordt geen rekening gehouden met revalideringskansen. Voor zieke deelnemers wordt een voorziening opgenomen ter grootte van tweemaal de opslag in de premie.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- ▶ rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- ▶ levensverwachting volgens AG-prognosetafels 2014 (2013: AG-prognosetafels 2012-2062) met fondsspecifieke correctiefactoren op de sterftekansen gebaseerd op het Towers Watson model 2014 (2013: Towers Watson model 2012);
- ▶ actieve deelnemers en gewezen deelnemers volgens onbepaalde partnersysteem, waarbij factoren volgens het bepaalde partnersysteem worden gehanteerd, en gepensioneerd volgens bepaalde partnersysteem (ongewijzigd);
- ▶ verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- ▶ administratiekosten en excassokosten totaal 4,0% van de technische voorziening (2013: 3,0%).

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2014 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekkentrente van 1,7% worden afgeleid (2013: 2,6%).

De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 20 jaar de driemaandsgemiddelde marktrente op de interbancaire swapmarkt. Voor looptijden langer dan 20 jaar wordt de driemaandsgemiddelde swapcurve aangepast door de onderliggende éénjaarsforwardrente te extrapoleren naar een vast renteniveau, de zogenoemde ultimate forward rate (UFR) van 4,2%. In de door DNB gevolgde

methodiek beweegt de rente vanaf 21 jaar geleidelijk in de richting van de UFR, doordat de driemaands-gemiddelde forwardrente wordt gemiddeld met de UFR. Het gewicht van de UFR neemt vanaf 21 jaar tot en met 60 jaar toe met de looptijd. De gehanteerde forwardrentes vanaf 60 jaar zijn constant en gelijk aan de UFR.

Technische voorziening voor risico deelnemers

De technische voorziening voor risico deelnemers heeft betrekking op de beschikbare premieregeling. De voorziening wordt gewaardeerd op de balanswaarde van de daarmee samenhangende beleggingen. Uiterlijk op de ingangsdatum van het pensioen wordt het opgebouwde kapitaal omgezet in pensioenrechten en opgenomen in de technische voorziening voor risico pensioenfondsen.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voor het merendeel voort uit de voor de beleggingen en de technische voorziening gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet.

Premies

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd. Premiekortingen en extra premies worden verwerkt in de periode waarin aan de daarvoor overeengekomen voorwaarden wordt voldaan.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie technische voorziening

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin deze ontstaan. De toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de arbeidsongeschiktheid ontstaat.

Toeslagen

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van toeslagverlening wordt in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit wordt genomen.

Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de technische voorziening wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Wijziging rekenrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de technische voorziening wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Pensioenrechten waardeoverdrachten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de technische voorziening worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Herverzekeringen

Herverzekeringsuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Winst aandelen worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin zij bekend worden.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen wordt verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

TOELICHTING BALANS

(BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

ACTIVA

1 Vastgoedbeleggingen

Totaal

2014	2013
70.353	54.636

De portefeuille bestaat volledig uit beleggingen in beursgenoteerde vastgoedondernemingen.

De samenstelling naar regio is als volgt:

Europa	22.088	17.147
Verenigde Staten en Canada	23.100	15.608
Pacific inclusief Japan	24.796	19.064
Overig	369	2.817
Totaal	70.353	54.636

2 Aandelen

Aandelen

Aandelenfondsen

Totaal

2014	2013
158.448	136.450
73.633	65.204
232.081	201.654

De aandelenportefeuille, inclusief de onderliggende portefeuilles van de aandelenfondsen, kan verder als volgt worden gespecificeerd:

Beursgenoteerd	213.282	184.458
Niet-beursgenoteerd (private equity)	18.799	17.196
Totaal	232.081	201.654

De aandelenportefeuille kan als volgt worden gespecificeerd per sector:

Financiële instellingen	45.039	37.277
Informatietechnologie	23.180	20.666
Energie	19.995	19.046
Telecommunicatie	25.035	20.192
Consument cyclisch	22.625	22.011
Consument defensief	39.338	31.195
Industrie	27.599	23.419
Basismaterialen	10.453	10.776
Nutsbedrijven	16.538	14.657
Overig	2.279	2.415
Totaal	232.081	201.654

De samenstelling naar regio is als volgt:

	2014	2013
Europa	64.916	60.362
Verenigde Staten en Canada	97.766	72.101
Pacific inclusief Japan	23.388	22.361
Opkomende markten	46.011	46.830
Totaal	232.081	201.654

Het pensioenfonds heeft niet belegd in aandelen Staples Inc.

3 Vastrentende waarden

	2014	2013
Obligaties	336.858	314.450
Obligatiefondsen	164.112	155.321
Totaal beursgenoteerde vastrentende waarden	500.970	469.771
Hypothecaire leningen	740	811
Overige onderhandse leningen	4.004	3.696
Banktegoeden in rekening-courant	9.405	10.892
Totaal	515.119	485.170

De specificatie naar rentetype is als volgt:

Inflation linked	37.031	72.733
Vaste rente	466.810	399.723
Variabele rente	11.278	12.714
Totaal	515.119	485.170

De resterende looptijd van de portefeuille vastrentende waarden, inclusief de onderliggende portefeuilles van de obligatiefondsen, gebaseerd op de contractuele aflossingsdata is als volgt:

Korter dan 1 jaar	51.790	30.749
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	153.135	218.013
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	244.746	146.610
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	54.485	71.914
Langer dan 20 jaar	10.963	17.884
Totaal	515.119	485.170

	2014	2013
De kredietwaardigheid van de portefeuille kan als volgt worden weergegeven:		
AAA-rating	192.146	131.464
AA-rating	76.446	125.851
A-rating	68.249	69.203
BBB rating	91.923	92.374
Lagere rating dan BBB	58.481	47.713
Geen rating	27.874	18.565
Totaal	515.119	485.170

De indeling van de portefeuille ultimo verslagjaar is gebaseerd op de gepubliceerde credit ratings van één van de volgende ratingbureaus: Standard & Poor's, Moody's en Fitch. In geval alle drie bureaus een rating geven, is de op één na hoogste gehanteerd. In geval twee van deze kredietbeoordelaars een rating geven, is de hoogste van de twee gehanteerd. Indien slechts één van deze bureaus een rating geeft, is vanzelfsprekend deze rating gehanteerd. De indeling van de portefeuille ultimo 2013 is zoveel mogelijk gebaseerd op de rating van Standard & Poor's. Indien deze niet beschikbaar is, is de rating van Moody's aangehouden.

De samenstelling naar regio is als volgt:

Europa	331.652	326.233
Verenigde Staten en Canada	134.277	122.806
Opkomende markten	35.701	28.267
Overig	13.489	7.864
Totaal	515.119	485.170

De volgende obligaties (exclusief onderliggende obligaties van beleggingsfondsen) maken meer dan 5% uit van de totale portefeuille vastrentende waarden:

Staatsobligaties Duitsland	48.204	81.747
Staatsobligaties Nederland	33.022	40.399
Obligaties Kreditanstalt für Wiederaufbau	26.559	25.285
Obligaties Bank Nederlandse Gemeenten	31.785	34.375
Obligaties Nederlandse Waterschapsbank	32.349	32.517

Het pensioenfonds heeft niet belegd in obligaties Staples Inc.

Een deel van de obligatieportefeuille met een totale marktwaarde van € 2,5 miljoen (2013: € 3,5 miljoen) is gestort in een gesepareerd depot als zekerheid voor derivaten met een negatieve marktwaarde. Deze obligaties staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

4 Derivaten

Derivaten met een positieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

2014	ACTIVA	PASSIVA	TOTAAL
Valutaderivaten	4	-4.604	-4.600
Aandelenderivaten	35	-403	-368
Rentederivaten	24.830	-	24.830
Commodityderivaten	-	-3.794	-3.794
Totaal	24.869	-8.801	16.068

2013	ACTIVA	PASSIVA	TOTAAL
Valutaderivaten	353	-222	131
Aandelenderivaten	1.909	-6.556	-4.647
Rentederivaten	6.800	-5.388	1.412
Commodityderivaten	139	-1.323	-1.184
Totaal	9.201	-13.489	-4.288

Het volgende overzicht geeft inzicht in de portefeuille derivaten per balansdatum:

	2014		2013	
	CONTRACT- OMVANG	MARKT- WAARDE	CONTRACT- OMVANG	MARKT- WAARDE
Valutatermijncontracten				
Verkocht	199.750	-4.600	159.968	131
Aandelenfutures				
Gekocht	248	-2	145	15
Aandelencallopties				
Verkocht	193.380	-400	169.823	-6.556
Aandelenputopties				
Gekocht	193.380	34	169.823	1.894
Interest rate swaps				
Gekocht	178.000	24.830	196.120	1.412
Obligatiefutures				
Gekocht	-	-	8.419	-
Verkocht	10.743	-	11.467	-
Commodityswaps				
Gekocht	27.605	-3.794	25.634	-1.184

Valutatermijncontracten zijn in dit overzicht aangeduid als verkocht indien de positie in euro's long is en de positie in vreemde valuta's short is. De aandelenoptiecontracten hebben als onderliggende waarde een mandje aandelen. Als gekocht aangeduide interest rate swaps zijn zogenoemde receiver swaps, waarbij een vaste rente wordt ontvangen en een variabele rente wordt betaald.

Op gekochte commodityswaps wordt het rendement op een mandje commodities ontvangen en worden rente en kosten betaald.

De valutatermijncontracten zijn afgesloten met het doel om het valutarisico af te dekken. Door middel van de gekochte aandelenputopties wordt het aandelenrisico beperkt. De hiervoor betaalde premie is voor een deel gefinancierd met de ontvangen premie voor de geschreven aandelencallopties. Hierdoor kan slechts beperkt worden geprofiteerd van mogelijke toekomstige koersstijging van aandelen. Door middel van de interest rate swaps wordt het rentemismatch-risico beperkt. De afgesloten futures (aandelenfutures en obligatiefutures) en commodityswaps dienen de rendementsdoelstelling.

De futures zijn beursgenoteerd en de overige derivatencontracten zijn niet-beursgenoteerd.

De portefeuille gekochte interest rate swaps is als volgt samengesteld naar looptijden:

	2014		2013	
	CONTRACT- OMVANG	MARKT- WAARDE	CONTRACT- OMVANG	MARKT- WAARDE
Looptijd tot oktober 2028	27.000	1.531	-	-
Looptijd tot december 2028	-	-	24.000	735
Looptijd tot mei 2030	-	-	35.620	3.892
Looptijd tot oktober 2030	33.000	2.229	-	-
Looptijd tot juni 2032	20.000	3.011	46.000	-3.723
Looptijd tot oktober 2036	-	-	50.500	2.173
Looptijd tot februari 2043	25.000	6.627	25.000	-1.039
Looptijd tot augustus 2044	58.000	7.020	-	-
Looptijd tot februari 2048	15.000	4.412	15.000	-626
	178.000	24.830	196.120	1.412

De aandelenoptiecontracten hebben een resterende looptijd van ongeveer 1 maand (2013: ongeveer 13 maanden).

De andere contracten hebben een (resterende) looptijd korter dan een jaar.

De volgende tegenpartijen maken meer dan 5% uit van de totale (positieve) marktwaarde van de derivatenportefeuille:

	2014	2013
Royal Bank of Scotland	10.945	2.173
Credit Suisse	8.806	-
Deutsche Bank	2.035	3.892
Barclays Bank	-	735

Voor derivatencontracten met een positieve marktwaarde zijn zekerheden in de vorm van staatsobligaties met minimaal een AA-rating verkregen tot een bedrag van totaal € 22,2 miljoen (2013: € 3,7 miljoen). Voor derivatencontracten met een negatieve marktwaarde zijn zekerheden gegeven tot een bedrag van totaal € 2,5 miljoen (2013: € 3,5 miljoen).

5 Beleggingen voor risico deelnemers

Onder beleggingen voor risico deelnemers zijn de beleggingen uit hoofde van de beschikbare premieregeling en de pensioenspaarregeling opgenomen. De ingelegde bedragen zijn belegd voor risico van de deelnemers.

	2014	2013
Vastgoed	638	395
Aandelen	3.544	2.623
Vastrentende waarden	2.183	1.970
Totaal	6.365	4.988

De portefeuille bestaat uit beursgenoteerde beleggingsfondsen en spaarrekeningen.

6 Herverzekeringsdeel technische voorziening

Onder herverzekeringsdeel technische voorziening is de gekapitaliseerde waarde van de herverzekeringscontracten opgenomen.

	2014	2013
Risicoverzekering	359	408
Garantiecontracten	14.553	14.268
Totaal	14.912	14.676

Het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn gedeeltelijk herverzekerd.

Een gedeelte van het ouderdomspensioen en partnerpensioen met betrekking tot in het verleden gedane pensioen-toezeggingen is ondergebracht bij diverse verzekeringsmaatschappijen. Het betreft garantiecontracten die premievrij zijn. In een aantal van deze contracten is een winstdelingsclausule opgenomen. Een deel van de uit de pensioen-toezeggingen resulterende uitkeringen wordt door de verzekeringsmaatschappijen aan het pensioenfonds uitgekeerd en een deel wordt rechtstreeks aan de pensioengerechtigden uitgekeerd. Indien sprake is van toeslagverlening betaalt het pensioenfonds de hiervoor benodigde koopsom aan de verzekeraars. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Stand begin van het jaar	14.676	16.030
Rentetoevoeging	21	22
Wijziging rekenrente	631	-78
Uitkeringen herverzekerings	-484	-512
Wijzigingen actuariële grondslagen	-62	-
Overige mutaties, per saldo	130	-786
Balanswaarde eind van het jaar	14.912	14.676

Het herverzekeringsdeel technische voorziening heeft een langlopend karakter.

7 Vorderingen en overlopende activa

	2014		2013
Werkgevers	1.692	1.353	
Herverzekeraar	18	-	
Overige vorderingen en overlopende activa	-	32	
Totaal vorderingen pensioenen	1.710		1.385
Af te wikkelen beleggingstransacties voor risico pensioenfondsen en deelnemers	31	1.148	
Dividend	393	313	
Dividendbelasting	12	8	
Omzetbelasting	234	230	
Overige vorderingen en overlopende activa	27	45	
Totaal vorderingen beleggingen	697		1.744
Totaal	2.407		3.129

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

8 Liquide middelen

De liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen en direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	2014	2013
Banktegoeden in rekening-courant	1.673	690
Totaal	1.673	690

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Het pensioenfonds heeft een kredietfaciliteit bij de huisbankier van € 6.000 duizend (2013: € 6.000 duizend).

PASSIVA

9 Stichtingskapitaal en reserves

Overige reserves

Stand begin van het jaar

Resultaat

Stand eind van het jaar

2014

2013

109.020

97.119

22.311

11.901

131.331

109.020

Het stichtingskapitaal bedraagt (ongewijzigd) € 453,78 en is gestort bij oprichting.

De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 52 tot en met 58.

10 Technische voorziening voor risico pensioenfondsen

Actieve deelnemers

Arbeidsongeschikte deelnemers

Gewezen deelnemers

Ingegaan ouderdomspensioen

(inclusief overbruggingspensioen)

Ingegaan partnerpensioen

Ingegaan wezenpensioen

Totaal

Administratiekosten en excassokosten

Totaal

2014

2013

AANTAL

BEDRAG

AANTAL

BEDRAG

1.530

54.467

1.529

48.170

85

13.035

92

13.175

4.846

165.421

5.058

139.436

3.024

363.541

2.989

335.549

1.529

94.140

1.548

87.236

24

268

24

330

11.038

690.872

11.240

623.896

11.038

27.635

11.240

18.717

11.038

718.507

11.240

642.613

De technische voorziening met betrekking tot arbeidsongeschikte deelnemers bestaat uit:

Opgebouwde pensioenrechten ouderdomspensioen

Toekomstige premievrije opbouw pensioenrechten ouderdomspensioen

Ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen

Totaal

2014

2013

7.893

7.932

1.715

1.723

3.427

3.520

13.035

13.175

De waarde van de technische voorziening naar resterende looptijd is als volgt:

Korter dan 1 jaar

Vanaf 1 jaar tot 5 jaar

Vanaf 5 jaar tot 10 jaar

Vanaf 10 jaar tot 20 jaar

Vanaf 20 jaar tot 30 jaar

Vanaf 30 jaar tot 40 jaar

Langer dan 40 jaar

Totaal

36.618

36.715

137.827

136.518

148.925

140.924

213.537

186.255

114.707

93.178

47.671

36.271

19.222

12.752

718.507

642.613

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:	2014	2013
Stand begin van het jaar	642.613	684.024
Pensioenopbouw actieve deelnemers	6.952	6.688
Arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije pensioenopbouw arbeidsongeschikten	-216	-231
Inkomende waardeoverdrachten	1.185	422
Uitgaande waardeoverdrachten	-2.115	-607
Rentetoevoeging	2.327	2.294
Wijziging rekestrente	97.882	-14.658
Toeslagverlening	2.031	2.472
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-35.113	-35.417
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.042	-1.051
Wijziging actuariële grondslagen	3.678	-
Actuariële resultaten	-95	-597
Omzetting pensioenspaarkapitaal in pensioenrechten	268	18
Overige mutaties	152	-744
Stand eind van het jaar	718.507	642.613

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2014 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 1,7% worden afgeleid. Ultimo 2013 was de afgeleide rekenrente 2,6%.

11 Technische voorziening voor risico deelnemers

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:	2014	2013
Stand begin van het jaar	4.988	4.191
Inleg premies	553	426
Waardeoverdrachten	322	-
Beleggingsopbrengsten	729	360
Omzetting in pensioenrechten	-204	-19
Overige mutaties	-23	30
Stand eind van het jaar	6.365	4.988

12 Schulden en overlopende passiva

	2014	2013
Werkgevers	186	-
Pensioenuitkeringen	1.102	862
Belastingen en premies sociale verzekeringen	776	805
Overige schulden en overlopende passiva	168	221
Totaal schulden en overlopende passiva pensioenen	2.232	1.888
Af te wikkelen beleggingstransacties	22	1.771
Overige schulden en overlopende passiva	521	375
Totaal schulden en overlopende passiva beleggingen	543	2.146
Totaal	2.775	4.034

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

OVERIGE INFORMATIE

Beleggingsportefeuille

De totale beleggingsportefeuille bedraagt € 840.139 duizend (2013 € 741.758 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2014	2013
Vastgoedbeleggingen	70.353	54.636
Aandelen	232.081	201.654
Vastrentende waarden	515.119	485.170
Derivaten activa	24.869	9.201
Derivaten passiva	-8.801	-13.489
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	833.621	737.172
Vorderingen	697	1.744
Schulden	-543	-2.146
Totaal voor risico pensioenfonds	833.775	736.770
Totaal voor risico deelnemers	6.365	4.988
Totaal	840.140	741.758

Marktwaaarde beleggingen voor risico pensioenfonds

De marktwaaarde van de beleggingen wordt vastgesteld op basis van directe marktnoteringen, wordt afgeleid van directe marktnoteringen of wordt benaderd door middel van waarderingsmodellen en waarderingstechnieken.

Van directe marktnotering is sprake indien beleggingen worden verhandeld op één of meer actieve openbare markten.

Indien de waardering van beleggingen wordt afgeleid van directe marktnoteringen, worden de beleggingen gewaardeerd op basis van een model, waarbij alle inputvariabelen zijn gebaseerd op marktnoteringen. In geval van over-the-counter derivaten betreffen deze variabelen onder meer interbancaire rentecurves, swaprentes en valutakoersen. Tot deze categorie worden ook gerekend participaties in beleggingsfondsen die beleggen in beursgenoteerde aandelen of obligaties.

Indien de marktwaaarde van beleggingen wordt vastgesteld door middel van waarderingsmodellen en waarderingstechnieken, worden de inputvariabelen geschat door externe deskundigen in verband met het ontbreken van openbare marktgegevens. Tot deze categorie worden ook de over-the-counter aandelenopties gerekend.

2014	DIRECTE MARKT- NOTERING	AFGELEIDE MARKT- NOTERING	WAARDERINGS- MODELLEN EN -TECHNIEKEN	TOTAAL
Vastgoed	70.353	-	-	70.353
Aandelen	158.448	54.834	18.799	232.081
Vastrentende waarden	346.263	164.112	4.744	515.119
Derivaten activa	1	24.834	34	24.869
Derivaten passiva	-3	-8.398	-400	-8.801
Totaal	575.062	235.382	23.177	833.621

2013	DIRECTE MARKT- NOTERING	AFGELEIDE MARKT- NOTERING	WAARDERINGS- MODELLEN EN -TECHNIEKEN	TOTAAL
Vastgoed	54.636	-	-	54.636
Aandelen	136.450	48.008	17.196	201.654
Vastrentende waarden	325.342	155.321	4.507	485.170
Derivaten activa	15	7.292	1.894	9.201
Derivaten passiva	-	-6.933	-6.556	-13.489
Totaal	516.443	203.688	17.041	737.172

Mutaties beleggingen voor risico pensioenfondsen

2014	VASTGOED	AANDELEN	VAST- RENTENDE WAARDEN	TOTAAL
Balanswaarde begin van het jaar	54.636	201.654	485.170	741.460
Aankopen	27.330	9.814	286.247	323.391
Verkopen	-25.855	-12.156	-293.867	-331.878
Waardeveranderingen	14.242	32.769	39.051	86.062
Verandering lopende rente	-	-	5	5
Mutatie liquiditeiten	-	-	-1.487	-1.487
Balanswaarde eind van het jaar	70.353	232.081	515.119	817.553

2013	VASTGOED	AANDELEN	VAST- RENTENDE WAARDEN	TOTAAL
Balanswaarde begin van het jaar	62.067	212.587	456.044	746.275
Aankopen	24.370	20.581	339.586	384.537
Verkopen	-31.676	-52.411	-283.166	-382.859
Waardeveranderingen	-125	20.897	-29.810	-9.009
Verandering lopende rente	-	-	297	297
Mutatie liquiditeiten	-	-	2.219	2.219
Balanswaarde eind van het jaar	54.636	201.654	485.170	741.460

Derivaten zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Mutaties beleggingen voor risico deelnemers

	2014	2013
Balanswaarde begin van het jaar	4.988	4.191
Aankopen	2.862	1.390
Verkopen	-2.051	-974
Waardeveranderingen	699	328
Mutatie spaarrekeningen	-133	53
Balanswaarde eind van het jaar	6.365	4.988

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De resterende looptijd van het risicoherverzekeringscontract is 3 jaar (2013: 1 jaar). De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ongeveer € 750 duizend (2013: ongeveer € 300 duizend).

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst betreffende pensioenuitvoering afgesloten voor de periode tot en met 31 december 2015. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt € 833 duizend (2013: € 927 duizend).

Risicobeheer

In het bestuursverslag worden de belangrijkste risico's die het pensioenfonds loopt besproken en wordt ingegaan op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de dekkingsgraad als solvabiliteitsratio gehanteerd.

Het vereist eigen vermogen wordt berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB. Dit scenario geeft een schatting van het neerwaartse risico bij een horizon van één jaar met een betrouwbaarheidsniveau van 97,5%. Dit betekent dat het vereist eigen vermogen zodanig wordt berekend dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat binnen een termijn van één jaar de waarde van de netto activa lager is dan de waarde van de pensioenverplichtingen.

Het surplus van het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen bedraagt € 30.733 duizend (2013: € 30.549 duizend):

	2014	2013
Vereiste buffers		
▶ Rentemismatchrisico	17.710	21.754
▶ Vastgoedrisico en aandelenrisico	74.523	50.955
▶ Valutarisico	47.450	39.851
▶ Commodityrisico	6.890	7.581
▶ Kredietrisico	18.992	10.721
▶ Verzekeringstechnisch risico	16.526	14.802
▶ Liquiditeitsrisico	-	-
▶ Concentratierisico	-	-
▶ Operationeel risico	-	-
Totaal	182.091	145.664
Diversificatie van risico's	-81.493	-67.193
Totaal vereist eigen vermogen	100.598	78.471
Aanwezig eigen vermogen	131.331	109.020
Surplus	30.733	30.549

Het weergegeven vereist eigen vermogen is de hoogste van het vereist eigen vermogen berekend op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille en het vereist eigen vermogen op basis van de strategische beleggingsportefeuille.

Het vereist eigen vermogen ultimo verslagjaar van € 100.598 duizend is bepaald op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille. Het vereist eigen vermogen ultimo 2013 van € 78.471 duizend is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille.

De nominale dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto activa en de technische voorziening. De nominale dekkingsgraad bedraagt 118,3% (2013: 117,0%). De met het vereist eigen vermogen overeenkomende nominale dekkingsgraad bedraagt 114,0% (2013: 112,2%).

Het minimaal vereist eigen vermogen, uitgaande van een minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,0%, bedraagt € 28.740 duizend (2013: EUR 25.705 duizend).

De ontwikkeling van de nominale dekkingsgraad kan als volgt worden geanalyseerd:

	2014	2013
Nominale dekkingsgraad begin van het jaar	117,0%	114,2%
Premies	0,3%	0,2%
Pensioenuitkeringen	0,9%	0,8%
Resultaat beleggingen	19,7%	0,0%
Rentetoevoeging technische voorziening	-0,6%	-0,4%
Wijziging rekenrente technische voorziening	-15,4%	2,5%
Toeslagverlening pensioenrechten	-0,4%	-0,4%
Wijziging actuariële grondslagen	-0,7%	0,0%
Overig	-2,5%	0,1%
Nominale dekkingsgraad eind van het jaar	118,3%	117,0%

Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden de pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen de reële rente. De reële rente wordt berekend door de nominale rekenrente volgens de rentetermijnstructuur DNB te verminderen met de geschatte inflatiecomponent. Deze benaderingswijze wordt gebruikt omdat de reële rentetermijnstructuur niet rechtstreeks kan worden gebaseerd op marktinformatie.

De reële dekkingsgraad bedraagt 91,7% (2013: 88,6%) en is gebaseerd op een afgeleide reële marktrente van 0,2% (2013: 0,7%).

Voortgang herstelplan

Het pensioenfonds heeft ingevolge artikel 138 van de Pensioenwet een langetermijnherstelplan bij DNB ingediend. Het herstelplan is erop gericht dat binnen 15 jaar het reservetekort wordt opgeheven en het pensioenfonds weer beschikt over het vereist eigen vermogen. Er wordt uitgegaan van bestaand premiebeleid, toeslagenbeleid en beleggingsbeleid.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad in het verslagjaar ten opzichte van de prognose in het herstelplan is als volgt:

	2014		2013	
	REALISATIE	HERSTEL- PLAN	REALISATIE	HERSTEL- PLAN
Dekkingsgraad begin van het jaar	117,0%	112,9%	114,2%	110,9%
Premies	0,3%	-0,3%	0,2%	-0,3%
Pensioenuitkeringen	0,9%	0,7%	0,8%	0,7%
Resultaat beleggingen	19,7%	5,1%	0,0%	5,1%
Rentetoevoeging technische voorziening	-0,6%	-3,6%	-0,4%	-3,6%
Wijziging rekenrente technische voorziening	-15,4%	0,2%	2,5%	0,2%
Toeslagverlening pensioenrechten	-0,4%	-0,1%	-0,4%	-0,1%
Wijziging actuariële grondslagen	-0,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Overig	-2,5%	0,0%	0,1%	0,0%
Dekkingsgraad eind van het jaar	118,3%	114,9%	117,0%	112,9%

Het pensioenfonds is per 1 april 2014 bij DNB uit herstel gemeld.

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Rentemismatchrisico

Rentemismatchrisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden (voornamelijk obligaties) en de technische voorziening. De rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille obligaties. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de technische voorziening, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille obligaties.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden.

De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden, de technische voorziening en de duration mismatch zijn als volgt:

	2014	2013
Vastrentende waarden inclusief rentederivaten	12,0	10,7
Gewogen ten opzichte van technische voorziening	8,6	8,1
Technische voorziening	13,7	12,9
Mismatch	5,1	4,8

Bij een rentestijging daalt de waarde van de beleggingen minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de dekkingsgraad verbetert. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de beleggingen minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de dekkingsgraad verslechtert. Een daling van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met afgerond ongeveer 5 procentpunten (2013: afgerond ongeveer 5 procentpunten). Een stijging van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt daarentegen resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met afgerond ongeveer 5 procentpunten (2013: afgerond ongeveer 5 procentpunten).

Hiervoor is ervan uitgegaan dat de marktrente voor alle looptijden in gelijke mate stijgt of daalt. Er kan echter sprake zijn van verschillen in de rentebeweging voor verschillende looptijden. De lange rente kan bijvoorbeeld sterker stijgen of dalen dan de korte rente. Veranderingen in de rentecurve worden niet gemeten aan de hand van de modified duration, maar hebben wel invloed op de rentemismatch.

Vastgoedrisico en aandelenrisico

Vastgoedrisico is het risico dat de waarde van vastgoed en vastgoedaandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastgoed. De portefeuille vastgoed maakt ongeveer 8% (2013: ongeveer 7%) uit van de totale beleggingen. Een waardedaling van deze beleggingen met 25% resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2013: ongeveer 2 procentpunten). Een waardestijging van deze beleggingen met 25% daarentegen resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2013: ongeveer 2 procentpunten).

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 28% (2013: 27%) uit van de totale beleggingsportefeuille. Een waardedaling van de portefeuille met 25% resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 8 procentpunten (2013: ongeveer 7 procentpunten). Een waardestijging van de portefeuille met 25% daarentegen resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 8 procentpunten (2013: ongeveer 7 procentpunten).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

Van de beleggingen (exclusief de derivatenposities) luidt omgerekend € 448.464 duizend (2013: € 378.128 duizend) in een andere valuta dan de euro.

De valutapositie (uitgedrukt in duizenden euro's) kan als volgt worden geanalyseerd:

2014	VASTGOED	AANDELEN	VAST- RENTENDE WAARDEN	TOTAAL	VALUTA- DERIVATEN	NETTO POSITIE
Amerikaanse dollar	23.506	99.904	141.678	265.088	-142.240	122.848
Japanse yen	10.014	12.250	91	22.355	-14.887	7.468
Britse pond	10.449	31.703	900	43.052	-20.575	22.477
Overige valuta	16.893	70.213	30.863	117.969	-22.048	95.921
Totaal	60.862	214.070	173.532	448.464	-199.750	248.714

2013	VASTGOED	AANDELEN	VAST- RENTENDE WAARDEN	TOTAAL	VALUTA- DERIVATEN	NETTO POSITIE
Amerikaanse dollar	17.597	74.935	117.632	210.164	-116.111	94.053
Japanse yen	7.652	11.318	85	19.055	-9.974	9.081
Britse pond	6.991	29.616	776	37.383	-17.947	19.436
Overige valuta	13.706	68.143	29.677	111.526	-15.936	95.590
Totaal	45.946	184.012	148.170	378.128	-159.968	218.160

Commodityrisico

Commodityrisico is het risico dat de waarde van commoditybeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van onderliggende grondstoffen. De totale exposure van de commodityswaps komt overeen met ongeveer 3% van de beleggingen (2013: ongeveer 3%). Een waardedaling van het totale onderliggende mandje commodities met 25% resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 1 procentpunt (2013: ongeveer 1 procentpunt). Een waardestijging van het onderliggende mandje commodities met 25% resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 1 procentpunt (2013: ongeveer 1 procentpunt).

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings en over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastrentende waarden. Ongeveer 37% (2013: ongeveer 27%) van de totale portefeuille heeft de hoogste rating AAA. Voor de derivaten met een positieve marktwaarde zijn zekerheden verkregen in de vorm van staatsobligaties met ten minste AA-rating.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de technische voorziening. Door toepassing van de AG-prognosetafels 2014 met correcties voor ervaringssterfte wordt rekening gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen voor een belangrijk deel kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien verreweg het grootste deel van de beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. In de toelichting op de balanspost vastrentende waarden zijn de posten die meer dan 5% uitmaken van de totale obligatieportefeuille vermeld. Duitse, Nederlandse en Franse staatsleningen en obligaties uitgegeven door KfW, BNG en NWB maken gezamenlijk ongeveer 33% (2013: ongeveer 44%) uit van de totale obligatieportefeuille. De derivaten met een positieve marktwaarde betreffen voor ongeveer 88% (2013: ongeveer 74%) drie (2013: drie) tegenpartijen. Het concentratierisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Speciale aandacht wordt besteed aan het uitbestedingsrisico. Dit betreft het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden worden geschaad. Om dit risico te beheersen, heeft het pensioenfonds conform de Pensioenwet beleid vastgesteld over de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van bedrijfsprocessen. De belangrijkste uitbestedingen zijn die van het vermogensbeheer aan BNP Paribas Investment Partners (inclusief de diverse asset managers), de performance meting, beleggingsadministratie en risk management aan KAS BANK N.V., de pensioenrechtenadministratie, het verrichten van de pensioenuitkeringen en de financiële administratie aan Blue Sky Group B.V.

Het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds is in overeenstemming met de “Beleidsregel Uitbesteding” van DNB. Dit risico wordt beperkt door de ISAE3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Het operationeel risico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Naast deze risico's, waarvoor op grond van de toezichtregels van DNB buffers moeten worden gevormd en aangehouden, wordt het actief risico en het indexeringsrisico onderkend.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die wordt geaggregeerd op portefeuilleniveau. Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten.

Indexeringsrisico

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Het bestuur van het pensioenfonds stelt jaarlijks de toeslagverlening vast met inachtneming van de financiële positie van het pensioenfonds. Indexeringsrisico is het risico dat de ambitie met betrekking tot de toeslagverlening niet wordt gerealiseerd als gevolg van tegenvallend rendement op de beleggingen, daling van de marktrente en demografische ontwikkelingen.

TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(BEDRAGEN IN DUIZENDEN EURO'S)

BATEN EN LASTEN PENSIOENACTIVITEITEN

13 Premies

	2014	2013
Collectieve pensioenregeling	8.902	8.607
Beschikbare premieregeling	553	426
Totaal	9.455	9.033

De premie is gebaseerd op de kostendeekkende premie.

Van de premies betreft een bedrag van € 257 duizend (2013: € 338 duizend) extra premie ten behoeve van de financiering van een deel van de toeslagverlening van de pensioenrechten van actieve deelnemers per 1 januari van het volgende jaar.

De kostendeekkende premie 2014 volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 9.119 duizend (2013: € 8.942 duizend).

De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2014	2013
Pensioenopbouw inclusief risicodekking	7.003	6.733
Inleg beschikbare premieregeling	553	426
Toegezegde toeslagverlening	257	313
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	425	447
Solvabiliteitsopslag	881	1.023
Totaal	9.119	8.942

De kostendeekkende premie wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur DNB ultimo vorig verslagjaar.

De afgeleide gemiddelde marktrente voor de kostendeekkende premie bedraagt 2,6% (2013: 2,3%).

De feitelijke premie wordt jaarlijks getoetst aan de kostendeekkende premie. De feitelijke premie is € 336 duizend (2013: € 91 duizend) hoger dan de kostendeekkende premie.

14 Waardeoverdrachten

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen.

	2014	2013
Inkomende waardeoverdrachten	1.349	402
Uitgaande waardeoverdrachten	-2.006	-538
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-657	-136
Inkomende waardeoverdrachten	430	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-108	-
Waardeoverdrachten voor risico deelnemers	322	-
Totaal	-335	-136

15 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorziening van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen.

	2014	2013
Totaal	-6.952	-6.688

16 Toeslagen

	2014	2013
Actieve deelnemers	-429	-493
Gewezen deelnemers	-377	-490
Pensioengerechtigden	-1.225	-1.489
Totaal	-2.031	-2.472

De pensioenrechten van de actieve deelnemers zijn per 1 januari 2015 verhoogd met 1,00% (1 januari 2014: 0,99%).

De premievrije pensioenrechten en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2015 verhoogd met 0,28%.

(1 januari 2014: verhoogd met 0,33%).

De toeslagverlening van de ingegane pensioenen heeft voor een deel betrekking op verhoging van de WGA-arbeidsongeschiktheidspensioenen met 1,09% (2013: 1,10%) conform de verhoging van de WGA-grensbedragen.

17 Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur DNB per balansdatum. Aan de technische voorziening wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

	2014	2013
Totaal	-2.327	-2.294

De in het verslagjaar aan de technische voorziening toegevoegde rente is gebaseerd op een éénjaarsrente van 0,4% (2013: 0,4%).

18 Wijziging rekenrente

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2014	2013
Totaal	-97.882	14.658

De afgeleide rekenrente (driemaandsgemiddelde marktrente en ultimate forward rate) is in 2014 gedaald van 2,6% tot 1,7% en in 2013 gestegen van 2,3% tot 2,6%.

20 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de technische voorziening. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2014	2013
Onttrekking pensioenuitkeringen	35.113	35.417
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	1.042	1.051
Totaal	36.155	36.468

20 Pensioenrechten waardeoverdrachten

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de technische voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten.

	2014	2013
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-1.185	-422
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	2.115	607
Totaal	930	185

21 Wijzigingen actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de technische voorziening is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2014	2013
Overgang op AG-prognosetafels 2014	5.033	-
Wijziging correctiefactoren	<u>-1.868</u>	<u>-</u>
Levensverwachting	3.165	-
Excassokosten	<u>-6.843</u>	<u>-</u>
Totaal	-3.678	-

In het verslagjaar is overgegaan op nieuwe generatietafels van het Actuarieel Genootschap. Hierop worden correcties toegepast in verband met hogere overlevingskansen van de populatie van het pensioenfonds ten opzichte van de overlevingskansen van de totale bevolking. Deze correctiefactoren zijn eveneens opnieuw vastgesteld.

Ultimo 2014 is als resultaat van het regelmatig uitgevoerde benodigde kostenonderzoek de voorziening voor toekomstige excassokosten verhoogd van 3,0% tot 4,0% van de pensioenverplichtingen.

22 Overige mutaties technische voorziening

	2014	2013
Actuariële resultaten	95	597
Arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije pensioenopbouw arbeidsongeschikten	216	231
Omzetting pensioenspaarkapitaal in pensioenrechten	-268	-18
Overige mutaties	<u>-152</u>	<u>744</u>
Totaal	-109	1.554
De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:		
Kortlevenrisico	674	-559
Langlevenrisico	-513	794
Sterfte, per saldo	161	235
Arbeidsongeschiktheid	66	451
Flexibele keuzemogelijkheden	-165	-167
Overig	<u>33</u>	<u>78</u>
Totaal	95	597

23 Pensioenuitkeringen

	2014	2013
Ouderdomspensioen (inclusief overbruggingspensioen)	-25.782	-26.126
Partnerpensioen	-8.427	-8.256
Wezenpensioen	-72	-75
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-403	-421
Totaal periodieke pensioenuitkeringen	-34.684	-34.878
Totaal afkopen pensioenen	-427	-341
Totaal	-35.111	-35.219

24 Mutatie technische voorziening voor risico deelnemers

	2014	2013
Inleg	-553	-426
Waardeoverdrachten, per saldo	-322	-
Beleggingsopbrengsten	-729	-360
Omzetting in pensioenrechten	204	19
Overig	23	-30
Totaal	-1.377	-797

25 Herverzekeringen

	2014	2013
Premies herverzekering	-287	-277
Koopsommen toeslagverlening herverzekering	-	-71
Uitkeringen herverzekering	472	509
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	236	-1.354
Totaal	421	-1.193

25 Pensioenuitvoeringskosten

Dit betreft de kosten met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling. De kosten van vermogensbeheer zijn hierin niet begrepen. De kosten van bestuur en financieel beheer worden toegerekend aan pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

	2014	2013
Kosten pensioenuitvoering en bestuursondersteuning	-1.751	-1.549
Toegerekend aan vermogensbeheer	167	151
Totaal	-1.584	-1.398

27 Overige baten en lasten pensioenactiviteiten

	2014	2013
Compensatie premie zorgverzekering	-11	-26
Overige baten	-	2
Totaal	-11	-24

BATEN EN LASTEN BELEGGINGSACTIVITEITEN

28 Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen

Onder beleggingsopbrengsten zijn opgenomen de op de verslagperiode betrekking hebbende:

- ▶ directe beleggingsopbrengsten (dividend en rente);
- ▶ indirecte beleggingsopbrengsten (waardeveranderingen inclusief valutakoersverschillen);
- ▶ kosten van vermogensbeheer (inclusief kosten ten laste van beleggingsfondsen, maar exclusief transactiekosten);
- ▶ transactiekosten (inclusief in- en uitstapkosten beleggingsfondsen)

	DIRECT	WAARDE- VERANDERING	BEHEER- KOSTEN	TRANSACTIE KOSTEN	TOTAAL
2014					
Vastgoedbeleggingen	1.875	14.336	-395	-94	15.722
Aandelen	3.924	33.574	-869	-16	36.613
Aandelenderivaten	-	4.370	-	-	4.370
Vastrentende waarden	11.246	40.289	-965	-472	50.098
Rentederivaten	3.190	44.298	-	-168	47.320
Commodityderivaten	-	-5.705	-	-	-5.705
Valutaderivaten	-	-20.482	-	-120	-20.602
Totaal	20.235	110.680	-2.229	-870	127.816
Niet aan beleggingscategorieën toegerekende kosten					-1.798
Totaal					126.018
2013					
Vastgoedbeleggingen	1.852	-47	-401	-78	1.326
Aandelen	4.518	21.381	-530	-30	25.339
Aandelenderivaten	-	-9.442	-	-	-9.442
Vastrentende waarden	12.113	-28.614	-694	-695	-17.890
Rentederivaten	4.604	-17.947	-	-101	-13.444
Overige beleggingen (commodityfondsen)	-	71	-38	-4	29
Commodityderivaten	-	-1.567	-	-	-1.567
Valutaderivaten	-	17.331	-	-146	17.185
Totaal	23.087	-18.834	-1.663	-1.054	1.536
Niet aan beleggingscategorieën toegerekende kosten					-1.699
Overige baten					27
Totaal					-136

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer en transactiekosten per beleggingscategorie zijn mede op schattingen gebaseerd.

De niet aan de afzonderlijke beleggingscategorieën toegerekende kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Kosten fiduciair vermogensbeheer	-1.107	-1.105
Overige kosten vermogensbeheer	-524	-443
Totaal vóór toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	-1.631	-1.548
Toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	-167	-151
Totaal	-1.798	-1.699

De totale kosten vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) bedragen € 4.027 duizend (2013: € 3.362 duizend).

De kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Aan beleggingscategorieën toegerekende beheerkosten	2.229	1.663
Niet aan beleggingscategorieën toegerekende overige kosten	1.798	1.699
Totaal	4.027	3.362

29 Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

	2014	2013
Directe beleggingsopbrengsten	30	32
Waardeveranderingen	699	328
Totaal	729	360

De kosten van vermogensbeheer (inclusief transactiekosten en kosten ten laste van beleggingsfondsen) zijn begrepen in de waardeveranderingen. Hiervan is geen voldoende betrouwbare schatting beschikbaar.

OVERIGE INFORMATIE

Verbonden partijen

De aangesloten onderneming en de bestuursleden worden aangemerkt als verbonden partijen.

Tussen het pensioenfonds en de aangesloten ondernemingen (Staples Nederland Holding B.V., Staples Nederland B.V., Tetterode-Nederland B.V., PSG Holding B.V. en Staples Promotional Products Europe Ltd) is een uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling gesloten. Een samenvatting van de uitvoeringsovereenkomst is opgenomen in de paragraaf Financiering en premie van de algemene toelichting op pagina 34.

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan bestuursleden en heeft ook anderszins geen vorderingen op bestuursleden. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders van het pensioenfonds ontvangen geen bezoldiging.

Honorarium accountant

De accountantskosten zoals bedoeld in artikel 382a Titel 9, Boek 2 BW bedragen € 40 duizend (2013: € 39 duizend).

De kosten hebben nagenoeg volledig betrekking op de controle van de jaarrekening en de jaarstaten DNB.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toezichthouder

Evenals vorig jaar is geen sprake van door DNB genomen corrigerende maatregelen ingevolge artikel 96 Pensioenwet, anders dan de vigerende herstelplannen (kortetermijnherstelplan en langetermijnherstelplan).

Amsterdam, 15 juni 2014

Het bestuur:

Mr. drs. M.J.M. Haker
Mr. M.B.A. Capel
Drs. C. Boevé RC
R.A.L. Monnens
F.P. Lamein
Drs. R.A.P.H. de Wolf RA
J.C.J. Zwart RA
H.J. Vader

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatverdeling

Het saldo over het boekjaar 2014 bedraagt € 22.311 duizend. Het bestuur heeft besloten om dit bedrag toe te voegen aan de overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing Pensioenwet - nieuw financieel toetsingskader

Per 1 januari 2015 is het nieuwe Besluit financieel toetsingskader (nFTK) van kracht. Dit heeft gevolgen voor de waardering van de technische voorziening en daarmee voor het aanwezig eigen vermogen. Verder heeft het nFTK gevolgen voor de dekkingsgraad en het vereist eigen vermogen. In de rentetermijnstructuur DNB is niet langer sprake van driemaandsmiddeling van de marktrente. De methodiek van de UFR is (vooralsnog) ongewijzigd. De verandering resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met 3,8 procentpunten tot 114,5%. Verder wordt met de invoering van het nFTK de zogenoemde beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd, gedefinieerd als de nominale dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad per 1 januari 2015 bedraagt 119,4%. Daarnaast zijn de regels ter bepaling van het vereist eigen vermogen in de standaard-methode voor de solvabiliteitstoets van DNB verzwaaard. Het vereist eigen vermogen per 1 januari 2015 op basis van het nFTK komt overeen met een dekkingsgraad van 118%.

ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Staples te Maastricht is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en de volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- ▶ heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- ▶ heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot

balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum tenminste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Staples is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Het oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat tot en met 31 december 2014 van kracht was. Voor de volledigheid merk ik op dat, op basis van gegevens die door het pensioenfonds zijn aangeleverd en door mij op plausibiliteit gecontroleerd, mijn oordeel over de vermogenspositie per 1 januari 2015 op basis van het nieuw Financieel Toetsingskader zou niet zijn gewijzigd.

Amstelveen, 15 juni 2015

Drs. H. Zaghdoudi AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting Pensioenfonds Staples te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Staples op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2014;
2. de staat van baten en lasten over 2014; en
3. de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Staples (hierna de 'Stichting') zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van

onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 8,5 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de technische voorzieningen pensioenverplichtingen, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en de reserves. Dit betreft het vermogen dat de basis vormt voor de berekening van de dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens de controle geconstateerde afwijkingen boven € 425 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar ons oordeel om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur en de visitatiecommissie gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting van beleggingen

De beleggingen zijn een significante post op de balans van de Stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor het overgrote deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen), te weten beursnoteringen dan wel afgeleide marktnoteringen. Wij schatten het risico op een materiële fout in deze beleggingen lager in, mede omdat de beleggingen bestaan uit liquide, beursgenoteerde titels waarvoor

een genoteerde prijs op een actieve markt beschikbaar is. Echter vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot jaarrekening als geheel, zijn de beursgenoteerde en de afgeleide marktgenoteerde beleggingen de post met de grootste impact op onze controle.

De Stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in hoofdstuk 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' in de jaarrekening en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 'Overige informatie' van de jaarrekening. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2014 € 23,5 miljoen in niet-(beurs) genoteerde fondsen en dat € -0,4 miljoen is belegd in derivaten. Dit betreft 2,78% van de totale beleggingen.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2014.

Ten aanzien van bestaan en waardering van de beursgenoteerde beleggingen en de beleggingen met een afgeleide marktnotering bestaan de werkzaamheden onder andere uit het kennisnemen en testen van de interne beheersmaatregelen, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactieverwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille waardering. Hierbij hebben wij voor uitbestede processen mede gebruik gemaakt van onafhankelijke rapportages inzake de opzet, bestaan en werking van relevante beheersmaatregelen bij de beheerder en andere betrokken partijen en het afstemmen van de waardering van de beleggingen met minimaal één onafhankelijke prijsbron.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van de Stichting. De technische voorzieningen dienen evenals de beleggingen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB

gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meeste recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap (AG). De tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de Stichting, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen aan ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

In het hoofdstuk 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' in de jaarrekening zijn de doorgevoerde schattingswijzigingen terzake van de technische voorzieningen toegelicht. Dit betreft de toepassing van de meest recente prognosetafels en aanpassing van de ervaringssterfte op basis van nader onderzoek. Daarnaast is op basis van nader onderzoek de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten, (als percentage van de voorzieningen) verhoogd van 3% naar 4%. In totaal stijgt de voorziening hierdoor met € 3,7 miljoen.

De Stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in het hoofdstuk 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving' in de jaarrekening en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 10 van de jaarrekening.

Bij de controle hebben wij gebruik gemaakt van de controlewerkzaamheden van de certificerend actuaris van de Stichting. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen, te weten artikel 125 tot en met 140 PW. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van door de ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden en verwachtingen afgestemd voor de controle. De rolverdeling en afspraken zijn vastgelegd en aan elkaar bevestigd. Daarnaast hebben wij met de certificerend actuaris de uitkomsten van de door de actuaris uitgevoerde werkzaamheden afgestemd door middel van een dossierreview. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de aangepaste sterftegrondslagen en de hoogte van de voorziening van toekomstige uitvoeringskosten.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2014. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen door het beoordelen van de uitkomsten van de door de Stichting uitgevoerde analyses. Wij hebben de uitkomsten van deze analyses, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerende actuaire. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij een eigen actuariële specialist betrokken en specifiek de uitkomsten van de door de Stichting uitgevoerde analyses op de ervaringssterfte en kostenopslag beoordeeld.

Uitvoering van vermogensbeheer en pensioenbeheer processen bij de uitvoeringsorganisatie

De Stichting heeft de pensioenuitvoering en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen is betrokken bij de totstandkoming van de jaarrekening van de Stichting.

De Stichting heeft dit toegelicht in de risicoparagraaf in de jaarrekening.

Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, hebben wij de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de uitvoeringsorganisatie(s) beoordeeld op basis van de ontvangen ISAE 3402 rapportages. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de visitatiecommissie voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over

de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting;

- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- ▶ dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- ▶ dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van de Stichting. Ondergetekende treedt op als externe accountant sinds de controle van het boekjaar 2009.

Den Haag, 15 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. S.B. Spiessens RA

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN)

Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet in ieder geval een beschrijving bevatten van de financieringsmethode, de wijze van berekening van de bijdragen en van de toereikendheidstoets, alsmede een uiteenzetting van het beleggingsbeleid, een organogram en een mandaatregeling. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet aan De Nederlandsche Bank worden overgelegd.

Actuariële grondslagen

Gegevens als sterftekansen, arbeidsongeschiktheidskansen, rekenrente en kosten die gemaakt worden om pensioen uit te keren. Ook het vermogen dat nodig is om alle pensioenen te kunnen uitkeren, wordt met deze gegevens berekend.

ALM-studie (Asset Liability Management-studie)

Studie waarbij men de beleggingsmix, de verplichtingen en het premiebeleid op elkaar afstemt. Het uitvoeren van een studie helpt bij de keuze tot het maken van de juiste beleggingsmix en dient als basis voor het beleid. Een ALM-studie bestaat uit het in kaart brengen van de financiële stromen, de simulatie van toekomstige financiële posities, de samenhang met de economische omgeving en de vergelijking van beleidsvarianten.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van iedereen die actief is op de markt van sparen, lenen, beleggen en verzekeren.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op solide wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zo veel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van de beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het pensioenfonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Benchmark (index)

Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen. Een benchmarkindex is een mandje van -bijvoorbeeld- een aantal aandelen.

In beginsel bepaalt de totale waarde van alle uitstaande aandelen de waarde van een index; fluctuaties in de waarde van de index worden derhalve veroorzaakt door koersfluctuaties van de in de index opgenomen aandelen.

Bekende voorbeelden van indices zijn AEX en MSCI.

Beschikbare premieregeling

Pensioenregeling waarin de hoogte van de verzekerde pensioenen afhankelijk is van de krachtens de regeling beschikbare premie en de daarmee te behalen beleggingsopbrengsten. Met behulp van actuariële grondslagen en methoden wordt bij pensionering de precieze hoogte van het pensioen vastgesteld.

Beurswaarde

De waarde van obligaties en aandelen tegen de op enig moment geldende beurskoersen.

Collar

Is een combinatie van een gedekte call optie met een put optie als bescherming. Door deze strategie wordt het verlies risico bij een daling van de aandelen beperkt. Echter door de call optie is er ook sprake van een beperkte winst. Door het kopen van de put optie ontstaat het recht om de aandelen te verkopen tegen de uitoefenprijs van de put optie. Omdat er ook een call optie is verkocht is men verplicht om de aandelen te verkopen tegen de uitoefenprijs van de call optie als deze wordt uitgeoefend.

Commodities

Beleggingen in goederen en grondstoffen.

Compliance

Het woord komt van het Engelse woord to comply with, overeenstemmen met. De naleving van de wet- en regelgeving, evenals het werken volgens de normen en regels die het fonds zelf heeft opgesteld.

Compliance chart

Een compliance chart beschrijft en analyseert de compliancerisico's voor het fonds en beschrijft de werkzaamheden die in het kader van compliance worden verricht om deze risico's te beheersen.

Compliance officer

Is een functionaris die bij veelal een financiële instelling is aangesteld om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen de organisatie. Een compliance officer zorgt ervoor dat de handelwijze van de organisatie inclusief haar personeel overeenkomt met de door de wetgever gestelde vereisten.

Contante waarde

Het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst een uitkering te kunnen doen, waarbij rekening is gehouden met de actuariële grondslagen.

Continuïteitsanalyse

Volgens de Pensioenwet moet elk fonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uitvoeren. Deze analyse geeft aan of het pensioenfonds op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De continuïteitsanalyse biedt tevens inzicht in de mate waarin de voorwaardelijke toeslagverlening naar verwachting kan worden toegekend.

CPI

Afkorting voor Consumentenprijsindex.

Het CPI wordt maandelijks berekend en gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het meet de gemiddelde prijsveranderingen in de loop der tijd van goederen en diensten die huishoudens voor hun levensonderhoud aanschaffen. Zie ook onder Indexatie.

Deelnemersraad

Een adviesorgaan voor het bestuur van het pensioenfonds dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van werknemers, gewezen deelnemers met een premievrije aanspraak (zgn. slapers) en van pensioengerechtigden.

Dekkingsgraad

De verhouding van de contante waarde van het belegde vermogen en de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Dit percentage geeft aan de mate waarin het fonds buffers heeft om in de toekomst aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Derivaten

Financiële producten die alleen kunnen bestaan bij de gratie van een ander product ofwel de onderliggende waarde. De prijsontwikkeling is (mede) afhankelijk van de prijsontwikkeling van de onderliggende waarde. Een ander woord voor derivaten is afgeleid product, zoals opties, futures en termijncontracten. Het zijn verhandelbare rechten en/of plichten.

Direct rendement/totaal rendement

Direct rendement heeft betrekking op de directe opbrengsten uit beleggingen in de vorm van rente, dividend en huren, uitgedrukt in een percentage van de waarde van die beleggingen. In het begrip totaal rendement wordt ook de waardeverandering van de beleggingen meegenomen. Bij het effectief rendement op vastrentende beleggingen wordt ook nog rekening gehouden met het patroon van de nog te ontvangen aflossingen en rentebetalingen.

De Nederlandsche Bank (DNB)

Orgaan dat toezicht houdt op pensioenfondsen en verzekeraars. Het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioenwet. De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. DNB houdt ook toezicht op pensioenregelingen die door een werkgever bij een pensioenfonds of een verzekeraar worden ondergebracht.

Duration

Het cijfer dat aangeeft met hoeveel procent de waarde van een obligatie (portefeuille) stijgt of daalt bij een daling of stijging van één procent van de rente. De duration kan gebruikt worden als rentegevoeligheidsmeter. Hoe hoger de duration des te groter zal de waardeverandering zijn bij een rentewijziging.

Emerging Markets (Opkomende Markten)

Landen waarvan de aandelenmarkt en de obligatiemarkt nog niet volledig zijn ontwikkeld; bijvoorbeeld China en India.

Emerging Market Debt

Beleggingen in obligaties uitgegeven door overheden en bedrijven in opkomende markten.

Fiduciair manager

Fiduciair management is een integrale benadering van vermogensbeheer die ervoor zorgt dat alle vermogensbeheeractiviteiten optimaal op elkaar worden afgestemd. De fiduciair manager begeleidt het pensioenfondsbestuur bij het vaststellen van het beleggingsbeleid, het voeren van risicomangement en het samenstellen van een optimale beleggingsportefeuille. Door middel van een frequente rapportage houdt het pensioenfondsbestuur volledig grip op alle processen.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Voorschriften voor de premiehoogte en de omvang van de reserves, als onderdeel van de Pensioenwet die op 1 januari 2007 van kracht is geworden.

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd. Gepensioneerden krijgen hiervoor in de plaats de AOW van de Sociale Verzekeringsbank.

Gewezen deelnemer (ook wel slaper genoemd)

Iemand is een gewezen deelnemer als de deelname aan de pensioenregeling is gestopt doordat hij/zij niet langer bij een werkmaatschappij van Staples werkt.

Governance

Het stelsel van verantwoordelijkheden van alle partijen die bij het besturen van een pensioenfonds betrokken zijn, zoals bestuur en directie.

Herstelplan

Plan van aanpak gericht op het herstel van het dekkingstekort of het reservetekort bij een pensioenfonds. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie van onderdekking dient het bestuur van het pensioenfonds een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen

te omvatten, dat de situatie van onderdekking binnen een jaar is beëindigd.

De termijn die in het herstelplan mag worden aangehouden voor herstel van het reservetekort bedraagt maximaal vijf jaar.

High yield

Bedrijfsobligaties worden onderverdeeld in twee categorieën:

1. AAA tot en met BBB worden aangemerkt als investment grade beleggingen;
2. BB tot en met C krijgen het predikaat 'subinvestment grade' of 'high yield'. Tegenover deze lagere rating staat een relatief hoog verwacht rendement. Een bijkomend voordeel is dat emissies die net buiten de categorie investment grade vallen vaak extra rendement opleveren in verhouding tot het risico.

Integriteitsbeleid

Integriteit staat voor integer handelen en dat is zo iets als 'doen wat van je verwacht wordt'. Daarbij gelden dan de waarden en normen van 'goed burgerschap' zoals onafhankelijk, loyaal, betrouwbaar, dienstbaar en onkreukbaar.

Deels zijn deze waarden en normen uitgewerkt in gedragscodes die concreter aangeven wat wel moet en niet mag.

Kwetsbaarheidsmatrix

Het bestuur heeft aan de hand van een groot aantal indicatoren een matrix opgesteld waaruit de mate van kwetsbaarheid met betrekking tot het voortbestaan van het pensioen is af te leiden.

Mandaat

Het mandaat vermogensbeheer, ook wel beleggingsrichtlijnen of beleggingsinstructie genoemd, bevat de beleggingstechnische afspraken over het beheer van het vermogen. Het mandaat wordt vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur en bevat alle beperkingen waarbinnen een vermogensbeheerder mag beleggen.

Marktrente

Onder de marktrente verstaan we de rente die bij het verstrekken van een lening of krediet overeenkomt met de gemiddelde rente voor vergelijkbare leningen of kredieten.

Marktwaaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Nominale waarde

De hoofdsom, waarover rente wordt betaald en die uiteindelijk wordt terugbetaald aan de uitlener. Door rentebewegingen in de markt kan de marktwaaarde afwijken van de nominale hoofdsom.

Obligatie

Schuldpapier van een overheid of onderneming met een vaste of variabele rente en een vaste looptijd waarna de schuld zal worden afgelost.

Optie (call of put)

Een optie is het recht, en niet de plicht, om een onderliggende waarde van een aandeel te kopen (call) of verkopen (put) tegen een prijs die vooraf is afgesproken (uitoefenprijs) gedurende een bepaalde periode (de looptijd).

Outperformance

Het verschil tussen het behaalde rendement en het rendement van de benchmark (positief of negatief). Dit verschil geeft aan hoeveel waarde is toegevoegd door middel van actief beheer.

Pensioenaanspraak

Een recht op toekomstige pensioenuitkeringen. De aanspraak op pensioen wordt onderscheiden van het ingegane pensioen.

Pensioengerechtigde

Degene, die krachtens de bepalingen van de statuten en het reglement periodieke pensioenuitkeringen ontvangt.

Pensioengrondslag

Het deel van het (vaste) jaarsalaris dat resteert na aftrek van de franchise. Over de pensioengrondslag worden de pensioenaanspraken verleend.

Pensioenwet

De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van de werknemers. Verder regelt de Pensioenwet het toezicht op pensioenfondsen en verzekeraars door DNB.

Performance

Het totale rendement over het jaar verkregen uit de beleggingen.

Prognosetafels

Tabellen opgesteld door het Actuariel Genootschap op basis van waarnemingen in een bepaalde periode, aangevend per leeftijd de kans om binnen het jaar te overlijden. Het Pensioenfonds Staples gebruikt de zgn. Prognosetafels 2012 - 2062 met correcties voor ervaringssterfte waardoor al rekening wordt gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting als het gaat om het resterende langlevensrisico.

Reële dekkingsgraad

De verhouding tussen het vermogen inzake de bij een pensioenfonds ondergebrachte pensioenregeling of pensioenregelingen en de technische voorzieningen van een pensioenfonds waarbij in elk kalenderjaar rekening wordt gehouden met voorwaardelijke toeslagverlening aan de hand van loon- of prijsontwikkelingen in het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Rekenrente

Het rentepercentage dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de contante waarde van de pensioenverplichtingen.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds of vermogensbeheerder behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Risk manager

De functionaris die controles op het beleggingsproces, het resultaat en de kwaliteit van waarderingen uitvoert. Hiermee krijgt het bestuur het gewenste zicht op de operationele risico's van het onder haar verantwoording gevoerde beleggingsbeleid.

Solvabiliteit

De mate waarin een pensioenfonds op langere termijn aan haar totale verplichtingen kan voldoen.

Swap (valuta/rente)

Een valuta-/renteswap is een ruiltransactie die geschiedt op de internationale financiële markt, waarbij partijen de valuta-/rentebetalingen gedurende de looptijd of een deel van de looptijd, tegen elkaar ruilen. Na het verstrijken van deze tijd worden ze weer teruggenomen en hebben beide partijen hiervan kunnen profiteren.

Technische voorziening (TV)

Het bedrag dat naar verwachting nodig is om alle lopende in de toekomst aan pensioengerechtigden uit te keren bedragen te kunnen dekken.

Toeslagen

Verhoging van ingegane pensioenen en/of (premiervrije) pensioenaanspraken met een percentage dat gelijk blijft of gelijk is aan een indexcijfer. Als indexcijfer wordt vaak het consumenten-prijsindexcijfer (CPI) gehanteerd. Indien bij een gemiddeld-salaris pensioenregeling jaarlijks de pensioensalarissen uit het verleden worden geïndexeerd, bijvoorbeeld met de algemene loonindex volgens het CBS, is sprake van een geïndexeerd gemiddeld salaris pensioenregeling.

Valuta hedging

Het afdekken van valutarisico door middel van valuta-termijntransacties.

Vastrentende waarden

Verzamelnaam voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheek.

Verantwoordingsorgaan

De Pensioenwet verplicht pensioenfondsen tot het instellen van een verantwoordingsorgaan waarin actieve deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever vertegenwoordigd zijn.

Zij hebben als taak het controleren van het handelen van het bestuur met betrekking tot het beleid, de wijze waarop het beleid is uitgevoerd en de naleving van de bij of krachtens de wet vastgestelde principes voor Goed Pensioenfondsbestuur.

Vereist eigen vermogen

Is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste moet beschikken. Indien een fonds niet over dit vermogen beschikt, moet het een langetermijnherstelplan indienen bij DNB.

Visitatiecommissie

Het pensioenfonds draagt zorg voor de organisatie van het interne toezicht. Het gaat daarbij om het beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures, de interne beheersing, de manier waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de manier waarop wordt omgegaan met risicomanagement. Het interne toezicht wordt bij ons fonds uitgevoerd door de visitatiecommissie.

Volatiliteit

In de financiële markten is de volatiliteit de mate van beweeglijkheid van de koers van een aandeel of een ander financieel product zoals een aandelenindex of valuta.

Waarde-overdracht

Het overhevelen van de contante waarde van de bij de oude werkgever opgebouwde pensioenaanspraken naar de pensioenverzekeraar of het pensioenfonds van de nieuwe werkgever voor inkoop van (geïndexeerde) pensioenaanspraken.

Zuivere kostendekkende premie

Dit is de actuariële benodigde premie voor de inkoop van het onvoorwaardelijk deel van de uit het pensioenreglement voortvloeiende pensioenverplichting, een opslag voor solvabiliteit en een opslag voor uitvoeringskosten.

Colofon

Vormgeving & realisatie

Yland Design

Amsterdam



Stichting Pensioenfonds Staples
Hoogoorddreef 62
1101 BE Amsterdam